

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLE

Otrais revīzijas departaments

SKANSTES IELA 13 k-5, RĪGA, LV – 1013
tālr. 67017531, 67017506, fakss 67017673, e-pasts: otrais@lrvk.gov.lv

Rīgā

Aizsardzības ministrijas
valsts sekretāram
a.god. J.Sārta kungam

Krišjāņa Valdemāra ielā 10/12,
Rīgā, LV – 1473

REVĪZIJAS ZIŅOJUMS

Rīgā

2008.gada 14.novembrī

Nr.5.1-2-15/2008

Aizsardzības ministrijas un tās padotības iestāžu darbības likumība, nodrošinot valsts militāro objektu atbilstību vides aizsardzības prasībām

Revīzijas juridiskais pamatojums

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 2.pantu un Valsts kontroles Otrā revīzijas departamenta 19.05.2008. revīzijas uzdevumu Nr.5.1-2-15/2008, veikta likumības revīzija par Aizsardzības ministrijas un tās padotības iestāžu darbības likumību, nodrošinot valsts militāro objektu atbilstību vides aizsardzības prasībām.
2. Revīziju veica vecākā valsts revidente I.Grīnhofa (revīzijas grupas vadītāja), valsts revidenti D.Bukovska un A.Avotiņš.

Revīzijas mērķis

3. Iegūt pārliecību, ka Aizsardzības ministrijas (turpmāk tekstā – AM) izstrādātie normatīvie akti un to piemērošana nodrošina caurskatāmu vides aizsardzības sistēmu valsts militārajos objektos.
4. Iegūt pārliecību par AM un tās padotības iestāžu darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, nodrošinot valsts militāro objektu atbilstību vides aizsardzības prasībām.

Valsts kontroles revidentu atbildība

5. Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojumu, kas balstīts uz revīzijas laikā gūtiem revīzijas pierādījumiem.

Revidējamās vienības atbildība

6. AM un tās padotības iestādes ir atbildīgas par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

7. Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija ir plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par to, ka:
 - 7.1. AM izstrādātie normatīvie akti un to piemērošana nodrošina caurskatāmu vides aizsardzības sistēmu valsts militārajos objektos;
 - 7.2. AM un tās padotības iestādes, nodrošinot vides aizsardzības pasākumu izpildi valsts militārajos objektos, ievēro normatīvo aktu prasības.
8. Revīzija tika veikta par laika posmu no 2006.gada 1.janvāra līdz 2008.gada 30.aprīlim (turpmāk tekstā – revidējamais periods).
9. Revīzijas laikā tika izvērtēta AM padotības iestāžu darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām, īstenojot AM politikas plānošanas dokumentos noteiktos darbības virzienus vides kvalitātes nodrošināšanai valsts militārajos objektos:
 - 9.1. vides pārvaldības sistēmas izveide un ieviešana, vides stāvokļa uzraudzība valsts militārajos objektos;
 - 9.2. Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk tekstā – NBS) radīto bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide, ieviešana un uzraudzība.
10. Izvērtējot vides pārvaldības sistēmas izveidi, ieviešanu un vides stāvokļa uzraudzību valsts militārajos objektos, revīzijas pārbaudes apjomā netika iekļauts NBS Jūras spēku funkciju vides aizsardzības jomā atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtējums.

Kopsavilkums

11. AM, veidojot un izstrādājot valsts aizsardzības sektora vides politiku, nav nodrošinājusi politikas ieviešanas uzraudzību, kā rezultātā NBS nav ieviesta 2005.gadā izstrādātajos AM politikas plānošanas dokumentos¹ paredzētā vides pārvaldības sistēma, nav izveidota NBS bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēma un ir pieļauti normatīvo aktu pārkāpumi:
 - 11.1. normatīvajā aktā² noteiktajā kārtībā nav saņemtas atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai vairākos valsts militārajos objektos;
 - 11.2. bīstamo atkritumu uzglabāšanas vietas NBS vienībās nav aprīkotas normatīvajā aktā³ noteiktajā kārtībā, kā arī nav nodrošināta bīstamo atkritumu identifikācija un marķēšana⁴;
 - 11.3. NBS vienībās nav nodrošināta normatīvajos aktos⁵ noteiktā bīstamo atkritumu uzskaitē un informācijas sniegšana Valsts vides dienesta reģionālajai vides pārvalde;
 - 11.4. vairākas NBS vienības nav saņēmušas normatīvajos aktos⁶ noteiktās atļaujas bīstamo atkritumu apsaimniekošanai;

¹ Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības stratēģija 2005.-2009. gadam (apstiprināta ar Aizsardzības ministrijas 06.05.2005. pavēli Nr.153); Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku atkritumu apsaimniekošanas stratēģija 2005.-2009.gadam (apstiprināta ar AM 26.09.2005. pavēli Nr.297).

² Likuma „Par piesārņojumu” 4.panta 8.punkts; Ministru kabineta (turpmāk – MK) 09.07.2002. noteikumu Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 2.pielikuma „C kategorijas piesārņojošās darbības” 1.3.,7.1. un 7.6.apakšpunkts.

³ AM reglamenta Nr.200-2 „Bīstamo vielu glabāšana” (apstiprināts ar AM 23.08.2002. pavēli Nr.214) 201., 301., 302.punkts.

⁴ MK 23.07.2002. noteikumu Nr. 319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība” 10.punkts.

⁵ MK 23.07.2002. noteikumu Nr.319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība” 5. un 6.punkts.

⁶ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 14.panta otrā daļa, trešās daļas 1.punkts; MK 23.05.2006. noteikumu Nr.413 „Atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšanas, pagarināšanas, pārskatīšanas un anulēšanas kārtība” (zaudējuši spēku no 01.07.2008.) 2.punkts.

- 11.5. nolietotie transportlīdzekļi nav nodoti pārstrādei normatīvajā aktā⁷ noteiktajā kārtībā.
12. AM izstrādātajā NBS atkritumu apsaimniekošanas stratēģija⁸ nav aktualizēta atbilstoši NATO standarta⁹ prasībām, kas rada risku šo prasību savlaicīgai ieviešanai Latvijā.
13. AM nav laikus pieņēmusi lēmumu par tālāku rīcību ar nolietotajiem un nederīgajiem transportlīdzekļiem un metāllūžņiem, kas revidējamā periodā uzkrāti NBS vienību teritorijās, kā arī AM nav nodrošinājusi izvērtējumu par ekonomiski izdevīgākajiem bīstamo atkritumu utilizācijas veidiem, tā negūstot valstij iespējami lielāku ekonomisko ieguvumu.

Revidējamās jomas īss raksturojums

14. AM un tās padotības iestādēm valsts militārajos objektos, bruņoto spēku dislokācijas un darbības vietās jānodrošina¹⁰ vides aizsardzības prasību ievērošana atbilstoši nacionālajiem un Eiropas Savienības (turpmāk tekstā – ES) līmeņa normatīvajiem aktiem, kā arī Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) standartiem.
15. NATO standarti, kas nosaka vides aizsardzības prasības militārajā jomā, ir NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās (standartizācijas līgumi, *STANAG*)¹¹, tai skaitā:
- 15.1. *STANAG* 7141 „NATO kopējā doktrīna vides aizsardzībai NATO vadīto militāro darbību laikā”;
- 15.2. *STANAG* 2510 „Kopīgie NATO atkritumu apsaimniekošanas noteikumi NATO vadīto militāro darbību laikā”.
16. Atbilstoši normatīvajā aktā¹² noteiktajai kārtībai AM ir pieņēmusi lēmumu¹³ NATO standartos noteiktās prasības ieviest Latvijā, sākot no 2007.gada maija.
17. Saskaņā ar Nacionālo vides politikas plānu¹⁴ galvenais vides politikas mērķis militārajā jomā ir nodrošināt vidi saudzējošu pieeju militāro pasākumu organizēšanā un veikšanā, kā arī radīto negatīvo ietekmju operatīva likvidēšana.
18. AM, NBS un Aizsardzības īpašumu valsts aģentūrai (turpmāk tekstā – AĪVA), darbojoties vides aizsardzības jomā AM valdījumā esošajos objektos, ir saistoši visi vides aizsardzību reglamentējošie normatīvie akti¹⁵:
- 18.1. normatīvais akts¹⁶, kas nosaka prasības piesārņojuma novēršanas un kontroles jomā un piesārņojuma novēršanas un kontroles kārtību;
- 18.2. normatīvais akts¹⁷, kas nosaka prasības vides kvalitātes saglabāšanai un atjaunošanai, kā arī dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai;

⁷ Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 6.panta pirmā daļa.

⁸ Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības stratēģija 2005.-2009.gadam, apstiprināta ar Aizsardzības ministrijas 06.05.2005. pavēli Nr.153.

⁹ *STANAG* 2510 „Kopīgie NATO atkritumu apsaimniekošanas noteikumi NATO vadīto militāro darbību laikā”.

¹⁰ Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības stratēģija 2005.-2009.gadam, apstiprināta ar AM 06.05.2005. pavēli Nr.153, sadaļa „Vides aizsardzība un Latvijas Nacionālie bruņotie spēki”.

¹¹ *Joint NATO Doctrine for Environmental Protection during NATO Led Operations and Exercises*” (*STANAG* 7141) un „*Joint NATO Waste Management Requirements during NATO Led Military Operations*” (*STANAG* 2510), „*Environmental protection Handling Requirements for Petroleum Handling Facilities and Equipment*” (*STANAG* 7102), „*NATO Military Principles and Policies for Environmental Protection*” (*MC* 469).

¹² MK 16.11.2004. noteikumu Nr.935 „Standartizācijas noteikumi militārajā jomā” 6.punkts.

¹³ AM/NBS standartizācijas vadības grupas 10.08.2006. sēdes protokola Nr.27 16.§ un 17.§.

¹⁴ Nacionālā vides politikas plāna 2004. – 2008.gadam (apstiprināts ar MK 04.02.2004. rīkojumu Nr.81) 2.5.apakšpunkts.

¹⁵ Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības stratēģijas (apstiprināta ar AM 06.05.2005. pavēli Nr.153) sadaļa „Vides aizsardzības politikas militārajā jomā” un sadaļa „Darbības nosacījumi”.

¹⁶ Likuma „Par piesārņojumu” 3.panta pirmā daļa.

¹⁷ Vides aizsardzības likuma 2.panta pirmā daļa.

- 18.3. normatīvais akts¹⁸, kas nosaka atkritumu apsaimniekošanas kārtību;
- 18.4. normatīvais akts¹⁹, kas nosaka nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas kārtību.
19. AM organizē vides aizsardzības pasākumus tās padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs un tās valdījumā esošajos nekustamajos īpašumos²⁰. 2005.gadā aizsardzības ministrs apstiprināja AM un NBS vides aizsardzības politikas plānošanas dokumentus²¹, kuros definēti valsts aizsardzības sektora mērķi vides aizsardzības jomā un sasniedzamie vides aizsardzības politikas rezultāti.
20. Saskaņā ar politikas plānošanas dokumentu²² AM veido vides politiku, nosaka vides politikas vadlīnijas un koordinē vides politikas īstenošanu visā aizsardzības sektorā, bet par vides politikas īstenošanu aizsardzības sektorā atbild NBS Apvienotais štābs un AĪVA.
21. Lai nodrošinātu valsts aizsardzības sektora vides politikas izstrādi un koordinētu vides aizsardzības prasību integrēšanas procesu valsts militārajā jomā, AM 2002.gadā tika izveidots valsts sekretāra padomnieka vides aizsardzības jautājumos amats un noteikti viņa amata pienākumi²³.
22. Lai nodrošinātu vides politikas īstenošanu valsts aizsardzības sektorā:
- 22.1. NBS Apvienotais štābs (turpmāk tekstā – NBS AŠ) saskaņā ar NBS komandiera apstiprinātu nolikumu²⁴ koordinē un kontrolē vides aizsardzības pasākumus NBS spēku veidos un vienībās. Saskaņā ar nolikumu²⁵ NBS AŠ Operatīvās plānošanas departaments plāno, koordinē un kontrolē NBS vides aizsardzības dienestu izveidi un attīstību;
- 22.2. AĪVA nodrošina²⁶ vides aizsardzības pasākumu īstenošanu, organizē atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidošanu un nodrošina tās darbību valsts militārās aizsardzības objektos. AĪVA ir izveidota Vides nodaļa, kuras uzdevumi ir²⁷:
- 22.2.1. nodrošināt vides aizsardzības pasākumu īstenošanu valsts militārās aizsardzības objektos;
- 22.2.2. īstenot AM valdījumā esošo īpašumu sakārtošanu atbilstoši valsts vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- 22.2.3. plānot vides aizsardzības pasākumus un finanšu līdzekļu sadalījumu vides pasākumu veikšanai AM valdījumā esošajos objektos.

¹⁸ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 2.pants.

¹⁹ Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likums.

²⁰ MK 29.04.2003. noteikumu Nr.236 „Aizsardzības ministrijas nolikums” 5.10.apakšpunkts (redakcijā līdz 07.07.2008.).

²¹ LR Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības politika (apstiprināta ar AM 01.12.2005. pavēli Nr.375); Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības stratēģija 2005. –2009.gads (apstiprināta ar AM 06.05.2005. pavēli Nr.153); Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku atkritumu apsaimniekošanas stratēģija (apstiprināta ar AM 26.09.2005. pavēli Nr.297).

²² Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības stratēģija 2005.-2009. gadam, apstiprināta ar AM 06.05.2006. pavēli Nr.153, sadaļa „Ievads”.

²³ Valsts sekretāra padomnieka vides aizsardzības jautājumu amata apraksts, apstiprināts ar AM 17.06.2002. rīkojumu Nr.314-pn.

²⁴ NBS AŠ 13.02.2008. reglamenta Nr.1 „Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba nolikums” 4.13.apakšpunkts.

²⁵ NBS AŠ 14.11.2008. noteikumu Nr.10 „NBS Apvienotā štāba Operatīvās plānošanas departamenta nolikums” 2.13. apakšpunkts.

²⁶ MK 07.01.2003. noteikumu Nr.11 „Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras nolikums” 6.10 apakšpunkts.

²⁷ Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras Vides nodaļas nolikums (apstiprināts ar AĪVA 06.02.2008. rīkojumu Nr.103).

Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi

NBS Vides pārvaldības sistēmas izveide un ieviešana, vides stāvokļa uzraudzība valsts militārajos objektos

Konstatējumi

Vides pārvaldības sistēmas izveide un ieviešana

23. NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās²⁸ dokumentā ir formulētas vides aizsardzības vadlīnijas NATO militārajiem pasākumiem. Minētā vienošanās Latvijā ir apstiprināta un tiek ieviesta ar AM noteikumiem²⁹. AM noteikumi stājās spēkā no 22.05.2008.
24. NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās dokumentā (*STANAG 7141*):
 - 24.1. ir akcentēta vides pārvaldības sistēmas kā NATO spēku komandiera atbalsta rīka nozīme, lai, plānojot NATO vadītās militārās darbības, novērtētu to ietekmi uz apkārtējo vidi³⁰;
 - 24.2. ir noteikta NATO komandieru atbildība par vides aizsardzību³¹, tai skaitā:
 - 24.2.1. vides aizsardzības mērķu sasniegšanai nepieciešamo resursu (finanšu, personāla un tehniskā aprīkojuma) identifikācija un noteikšana;
 - 24.2.2. konkrētas atbildības deleģēšana vides aizsardzības mērķu sasniegšanai;
 - 24.2.3. piesārņojuma novēršanas koncepcijas integrēšana visos militārajos pasākumos;
 - 24.2.4. atbilstības vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām nodrošināšana.
25. Lai visos NBS līmeņos veiktu vides aizsardzības darba virzīšanu, uzraudzību un paškontroli, AM politikas plānošanas dokumentā tika paredzēta³² vides pārvaldības sistēmas ieviešana.
26. 2005.gada decembrī tika izveidota³³ vides pārvaldības sistēmas vadības grupa (turpmāk tekstā – vadības grupa), lai īstenotu AM politikas plānošanas dokumentā³⁴ noteiktos mērķus un uzdevumus un izveidotu darboties spējīgu un elastīgu vides pārvaldības sistēmu, kuras uzdevumos ietilptu ne tikai plānošanas funkcijas, militārās un saimnieciskās darbības uz vidi regulāra novērtēšana, videi nodarītā kaitējuma seku likvidācijas organizēšana, bet arī vides prasību ievērošanas kontroles funkcijas.
27. Vadības grupas sastāvā saskaņā ar AM pavēli³⁵ ir AM valsts sekretāra padomnieks vides aizsardzības jautājumos (vadības grupas vadītājs), AĪVA Vides nodaļas pārstāvis, NBS Apvienotā štāba Operatīvās plānošanas departamenta Kaujas atbalsta pārvaldes Aizsardzības no masveida iznīcināšanas ieročiem un vides aizsardzības daļas virsnieks,

²⁸ NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās *STANAG 7141* „NATO kopējā doktrīna vides aizsardzībai NATO vadīto militāro darbību laikā”.

²⁹ AM 22.05.2008. noteikumi Nr.33–not „Par NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās *STANAG 7141* ieviešanu”.

³⁰ NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās *STANAG 7141* „NATO kopējā doktrīna vides aizsardzībai NATO vadīto militāro darbību laikā” A pielikuma „Vides aizsardzības doktrīna” 1.punkts.

³¹ NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās *STANAG 7141* „NATO kopējā doktrīna vides aizsardzībai NATO vadīto militāro darbību laikā” B pielikums „Komandiera atbildība par vides aizsardzību”.

³² Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības stratēģijas (apstiprināta ar AM 06.05.2005. pavēli Nr.153) sadaļa „Darbības virzieni vides kvalitātes nodrošināšanai” un „Vides aizsardzības politika militārajā jomā”.

³³ AM 08.12.2005. pavēle Nr.386 „Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas vadības grupas izveidošanu”.

³⁴ Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības stratēģija (apstiprināta ar AM 06.05.2005. pavēli Nr.153).

³⁵ AM 08.12.2005. pavēle Nr.386 „Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas vadības grupas izveidošanu”.

NBS Nodrošinājuma pavēlniecības Apgādes daļas pārstāvis un Mācību vadības pavēlniecības pārstāvis.

28. AM 2005.gada decembra pavēlē³⁶ par vadības grupas izveidi nav noteiktas ne vadības grupas tiesības, ne vadības grupas pieņemto lēmumu izpildes kārtība.
29. 2006.gada aprīlī aizsardzības ministrs apstiprināja³⁷ NBS vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatu³⁸ (turpmāk – rokasgrāmata) un noteica NBS savā darbībā to izmantot. Rokasgrāmatas izstrādei un informatīvu semināru organizēšanai par vides pārvaldības sistēmas ieviešanu kopumā tika izlietoti Ls 18 943, tai skaitā 2005.gadā – Ls 5723³⁹, revidējamā periodā – Ls 13 220⁴⁰. Revidējamā periodā AM nav noteikti NBS vides pārvaldības sistēmas ieviešanas termiņi NBS vienībās un par tās ieviešanu atbildīgās amatpersonas.
30. Saskaņā ar rokasgrāmatu⁴¹ vadības grupas vadītājs atbild par:
 - 30.1. vides pārvaldības sistēmas uzraudzību, stratēģisko vadību un koordināciju;
 - 30.2. komunikāciju par vides pārvaldības sistēmu ar NBS vienībām;
 - 30.3. vides pārvaldības sistēmas budžeta koordināciju un resursu plānošanu;
 - 30.4. sadarbību ar ārvalstu partneriem.
31. Saskaņā ar rokasgrāmatu⁴² vides pārvaldības sistēma ir NBS vispārējās vadības sistēmas sastāvdaļa, kas nosaka AM un NBS vides politikas ieviešanai, īstenošanai, pārskatīšanai un uzturēšanai nepieciešamos plānošanas pasākumus, atbildības sadali, pieredzi, procedūras, procesus un resursus. Rokasgrāmatā ir noteikti pasākumi, kas vides pārvaldības sistēmas ietvaros jāveic katrai NBS vienībai⁴³, kā arī noteiktas vadības grupas un AĪVA atbildības jomas.
32. Rokasgrāmatā ir noteikts⁴⁴, ka vadības grupa:
 - 32.1. izvirza NBS vides stratēģiskos mērķus un uzdevumus⁴⁵, balstoties uz informāciju par būtiskajiem vides aspektiem NBS vienībās, taču nav paredzēts, ka vadības grupai būtu jānosaka vides aspekti NBS vienībās:
 - 32.1.1. 2006.gada februārī vadības grupa nolēma⁴⁶ ieteikt būtiskos vides aspektus NBS vienībām un to mērvienības, savukārt 2006.gada martā vadības grupa

³⁶ AM 08.12.2005. pavēle Nr.386 „Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas vadības grupas izveidošanu”.

³⁷ AM 27.04.2006. pavēle Nr.148 „Par vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas apstiprināšanu”.

³⁸ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmata (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148).

³⁹ Iepirkuma līgums par vides pārvaldības sistēmas izveidi (AĪVA reģistrēts 22.04.2005 ar Nr.Pa/2005-18), kas ietver rekomendāciju izstrādi vides aizsardzības sistēmas ieviešanai atbilstoši ISO 14 001:2004 prasībām, NBS piemērojamo normatīvo aktu apkopojumu, vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas projekta izstrādi, vides pārvaldības sistēmas izstrādi un semināru organizēšanu.

⁴⁰ Līgums par rokasgrāmatas sagatavošanu (AĪVA reģistrēts 10.05.2006. ar Nr.Pr /2006 -43), kas ietver rokasgrāmatas noformēšanu, iespiešanu, iesiešanu mapē un elektroniskās versijas sagatavošanu par kopējo summu Ls 5864,60; Līgums par semināra organizēšanu (AĪVA reģistrēts 07.12.2006. ar Nr.Pa/2006-113), kas ietver semināra par vides pārvaldības sistēmas ieviešanu NBS organizēšanu 2006.gada 19.-20.decembrī par kopējo sumu Ls 4821,48; AĪVA Vides nodaļas atskaites par pārvaldes līguma izpildi 2006. – 2007.gadā.

⁴¹ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 6.nodaļa „VPS organizatoriskā shēma”.

⁴² LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 1.nodaļa.

⁴³ NBS spēku veidi, pavēlniecības, atsevišķās vienības.

⁴⁴ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 1.tabula „Pienākumu un atbildības sadalījums vides pārvaldības sistēmā”.

⁴⁵ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 1.procedūra.

⁴⁶ Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 01.02.2006. sēdes protokols Nr.1.

nolēma⁴⁷ šādu informāciju NBS vienībām pieprasīt reizi pusgadā. Revidējamā periodā AM NBS vienībām pieprasīja⁴⁸ un vadības grupā analizēja⁴⁹ informāciju tikai par šādiem vadības grupas noteiktiem vidi ietekmējošiem aspektiem NBS vienībās:

32.1.1.1. elektrības patēriņš;

32.1.1.2. ūdens patēriņš;

32.1.1.3. radīto bīstamo un sadzīves atkritumu apjoms;

32.1.1.4. degvielu un smērvielu patēriņš;

32.1.2. revidējamā periodā NBS vienības nesniedza informāciju par visiem vadības grupas noteiktajiem vidi ietekmējošiem aspektiem, piemēram, tikai četras NBS vienības sniedza informāciju⁵⁰ par vienībā radīto bīstamo atkritumu apjomiem 2006.gadā, savukārt informāciju par vienībā radīto bīstamo atkritumu apjomiem 2007.gadā neiesniedza⁵¹ neviena NBS vienība. Vadības grupā netika analizēti informācijas neiesniegšanas iemesli, kā arī informācija netika atkārtoti pieprasīta;

32.2. izstrādā vides rīcības programmas stratēģisko vides mērķu izpildei visai aizsardzības sistēmai, apspriež un saskaņo izstrādātās rīcības programmas;

32.2.1. 2006.gadā, pamatojoties uz iepirkumu procedūru⁵² rezultātiem, tika noslēgti līgumi⁵³ par energoresursu un ūdens patēriņa izpēti, kas ietvēra arī šo resursu patēriņa samazināšanas programmas izstrādi NBS vienībās, savukārt 2007.gadā, pamatojoties uz iepirkuma procedūras⁵⁴ rezultātiem, tika noslēgts līgums⁵⁵ par azbesta atkritumu apsaimniekošanas programmas izstrādi. Kopumā minēto programmu izstrādei tika izlietoti Ls 30 085. Vadības grupa iepazinās⁵⁶ ar izstrādātajām programmām, tomēr revidējamā periodā nav izdots neviens tiesību akts par izstrādāto programmu apstiprināšanu un ieviešanu NBS vienībās;

⁴⁷ Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 30.03.2006. sēdes protokols Nr.3.

⁴⁸ 07.02.2006. AM valsts sekretāra padomnieka vēstule Nr.MV-N/478 „Par informācijas sniegšanu”; 29.08.2006. AM valsts sekretāra padomnieka vēstule Nr.MV-N/3515 „Par informācijas sniegšanu”; 07.02.2007. AM valsts sekretāra padomnieka vēstule Nr.MV-N/586 „Par informācijas sniegšanu”; AM valsts sekretāra padomnieka vēstule Nr.MV-N/446 „Par informācijas sniegšanu”.

⁴⁹ Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 08.03.2006. sēdes protokols Nr.2; Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 30.03.2006. sēdes protokols Nr.3; Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 21.04.2006. sēdes protokols Nr.4; Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 16.06.2006. sēdes protokols Nr.5; Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 04.12.2006. sēdes protokols Nr.6; Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 26.06.2007 sēdes protokols Nr.9; Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 08.02.2008. sēdes protokols Nr.13.

⁵⁰ NBS AŠ vides virsnieka sagatavotā informācija „Vidi ietekmējošo aspektu (elektrības, ūdens patēriņa, radīto atkritumu) apjoms 2006.gadā” – informāciju par radīto bīstamo atkritumu veidiem sniedza NBS NP 1.Reģionālais nodrošinājuma centrs, NBS Jūras spēku flotile, NBS MNC, NBS IS.

⁵¹ NBS AŠ vides virsnieka sagatavotā informācija „Vidi ietekmējošo aspektu (elektrības, ūdens patēriņa, radīto atkritumu) apjoms 2007.gadā”.

⁵² Cenu aptauja „Energoresursu patēriņa izpēte un samazināšanas programmas izstrāde” ar identifikācijas Nr.AĪVA 2006/090 ; Cenu aptauja „Ūdens resursu patēriņa izpēte un samazināšanas programmas izstrāde” ar identifikācijas Nr.AĪVA 2006/072-04.

⁵³ Līgums par energoresursu patēriņa izpēti un samazināšanas programmas izstrādi (AĪVA reģistrēts 19.06.2006. ar Nr.Pa/2006 -54); Līgums par ūdens patēriņa izpēti un samazināšanas programmas izstrādi (AĪVA reģistrēts 03.07.2006. ar Nr.Pa/2006 -57).

⁵⁴ Cenu aptauja „ Azbesta atkritumu apsaimniekošanas programmas izstrāde” ar identifikācijas Nr.AĪVA 2006/262.

⁵⁵ Līgums par azbesta atkritumu apsaimniekošanas programmas izstrādi (AĪVA reģistrēts 26.01.2007. ar Nr.Pa/2007-21).

⁵⁶ Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 04.12.2006. sēdes protokols Nr.6; Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 15.02.2007. sēdes protokols Nr.8; Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 26.06.2007. protokols Nr.9.

- 32.3. identificē vides normatīvo aktu prasības, ziņo aizsardzības ministram un NBS komandierim par izmaiņām normatīvajos aktos, kā arī sagatavo lēmumu projektus par nepieciešamo rīcību sakarā ar izmaiņām normatīvajos aktos. Revidējamā periodā vadības grupa:
- 32.3.1. izskatīja⁵⁷ informāciju par rokasgrāmatas saskaņošanas gaitu ar AM un NBS struktūrvienībām, pieņēma lēmumu⁵⁸ virzīt rokasgrāmatu apstiprināšanai. Rokasgrāmata tika apstiprināta ar aizsardzības ministra pavēli⁵⁹;
 - 32.3.2. sagatavoja grozījumus un papildinājumus rokasgrāmatā⁶⁰, kas tika apstiprināti ar aizsardzības ministra pavēli⁶¹;
- 32.4. ne retāk kā vienu reizi gadā sagatavo vadības pārskatu, ko iesniedz NBS komandierim. Revidējamā periodā vadības grupa:
- 32.4.1. ir sagatavojusi pārskatu⁶² par 2005.gadā vides aizsardzības jomā paveikto, kas tika iesniegts AM Aizsardzības politikas plānošanas departamentam, bet netika iesniegts NBS komandierim. Revidējamā periodā citi pārskati par vides aizsardzības jomā paveikto nav sagatavoti;
 - 32.4.2. nolēmusi⁶³ pieprasīt informāciju no NBS vienībām par paveikto vides aizsardzības jomā 2006.gadā un plānoto 2007. – 2008.gadā. Minētā informācija nav apkopota vadības pārskatā.
33. Revīzijā, izvērtējot vides pārvaldības sistēmas ieviešanu NBS vienībās, konstatēts, ka nevienā no revīzijas izlasē iekļautajām NBS vienībām⁶⁴ rokasgrāmatā noteiktajā kārtībā:
- 33.1. nav noteiktas NBS darbības un pasākumi, kas var mijiedarboties ar vidi (vides aspekti)⁶⁵;
 - 33.2. nav novērtētas tās NBS darbības un pasākumi, kam var būt būtiska ietekme uz vidi (būtiskie vides aspekti);
 - 33.3. nav noteiktas NBS būtisko vides aspektu prioritātes⁶⁶, tai skaitā šādu vides aspektu apjomi un izmaksas, kā arī NBS finansiālās un tehniskās iespējas šādus aspektus pārvaldīt;
 - 33.4. nav noteiktas detalizētas prasības (vides uzdevumi), kas attiecīgajai NBS vienībai jāpiemēro, lai sasniegtu valsts aizsardzības sektora vides politikas mērķus, kā arī nav izstrādātas rīcības programmas, kas ietver valsts aizsardzības sektora vides politikas mērķu un uzdevumu sasniegšanai nepieciešamo resursu aprēķinu, termiņus un pienākumu sadalījumu attiecīgās NBS vienībās⁶⁷.

⁵⁷ Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 01.02.2006. sēdes protokols Nr.1; Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 08.03.2006. sēdes protokols Nr.2; Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 30.03.2006. sēdes protokols Nr.3.

⁵⁸ Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 30.03.2006. sēdes protokols Nr.3.

⁵⁹ AM 27.04.2006. pavēle Nr.148 „Par vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas apstiprināšanu”.

⁶⁰ AM valsts sekretāra padomnieka 28.01.2008. vēstule Nr.MV-N/307 „Par labojumiem LR NBS vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatā”.

⁶¹ AM 13.05.2008. pavēle Nr.96 „Par grozījumiem ar aizsardzības ministra 2006.gada 27.aprīļa pavēli Nr.148 apstiprinātajā LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatā”.

⁶² AM valsts sekretāra padomnieka 25.01.2006. vēstule Nr.MV-N/307 „Par 2005.gadā paveikto darbu pārskatu”.

⁶³ VPS Vadības grupas 04.12.2006. sēdes protokols Nr.6.

⁶⁴ NBS Nodrošinājuma pavēlniecība, NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 1., 2. un 3.Reģionālais nodrošinājuma centrs, LR Zemessardzes štābs, NBS Apvienotais štābs.

⁶⁵ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 1.procedūras 1. un 2.pielikums.

⁶⁶ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 1.procedūras 3.pielikums.

⁶⁷ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 1.procedūras 4.pielikums.

34. Saskaņā ar rokasgrāmatu⁶⁸ par vides aizsardzības prasību ievērošanu katrā NBS vienībā atbild vienības komandieris. Rokasgrāmatā ir paredzēts⁶⁹, ka NBS AŠ vides virsnieks koordinē vides pārvaldības sistēmas ieviešanu NBS vienībās atbilstoši NBS komandpakļautības ķēdei un nodrošina sakarus starp NBS vienībām un vadības grupu. Revīzijā konstatēts, ka NBS AŠ ir izveidots aizsardzības no masveida iznīcināšanas ieročiem un vides aizsardzības virsnieka (turpmāk – NBS AŠ vides virsnieks) amats. NBS AŠ vides virsnieks saskaņā ar amata aprakstu⁷⁰ atbild par vides aizsardzības prasību ievērošanu NBS, koordinē un kontrolē NBS vides aizsardzības pasākumus, apmācību procesu vides aizsardzības jomā un starptautisko sadarbību vides aizsardzības jautājumos. Revidējamā periodā nav noteikti NBS AŠ vides virsnieka pienākumi saistībā ar vides pārvaldības sistēmas ieviešanu. Šādi pienākumi nav ietverti arī NBS AŠ vides virsnieka amata aprakstā.
35. Saskaņā ar rokasgrāmatu katrā vienībā ir jābūt ar vienības komandiera pavēli norīkotam vides virsniekam, kura darbību nosaka pienākumu apraksts⁷¹. Revīzijā konstatēts, ka revidējamā periodā NBS vienībās kopumā ir norīkots 41 vides virsnieks, no tiem 21 vides virsnieks ir norīkots ar NBS vienību komandieru pavēlēm, tai skaitā:
- 35.1. tikai vienā no NBS vienībām ir izveidots vides virsnieka amats un izstrādāts vides virsnieka amata apraksts⁷². Pārējās NBS vienībās vides virsnieka pienākumus dažādiem virsniekiem uzdots veikt amatu savienošanas kārtībā, taču vides virsnieka veicamo pienākumu apraksts šajās vienībās nav izstrādāts;
- 35.2. tikai vienā no NBS vienību izdotajām pavēlēm⁷³ par vides virsnieka norīkošanu ir norāde par to, ka vides virsniekam vides aizsardzības darbs jāveic saskaņā ar rokasgrāmatā noteikto vides virsnieka pienākumu aprakstu.
36. NBS vides pārvaldības sistēmā ir ietverta arī vides stāvokļa uzraudzība (monitorings), kas saskaņā ar rokasgrāmatu NBS jāveic sadarbībā ar AĪVA.
- 36.1. Katrā NBS vienībā saskaņā ar rokasgrāmatā noteikto procedūru⁷⁴ jāveic būtisko vides aspektu uzraudzība, tai skaitā jāizstrādā mērījumu plāni un regulāri jāveic mērījumi. Revīzijas izlasē iekļautajās NBS vienībās⁷⁵ netiek veikta rokasgrāmatā paredzētā vides aspektu uzraudzība.
- 36.2. AĪVA ir atbildīga⁷⁶ par gruntsūdeņu (degvielas uzpildes stacijās, potenciāli piesārņotās vietās) monitoringa veikšanu. AĪVA slēdz līgumus ar apakšuzņēmējiem par monitoringa veikšanu. Revīzijā konstatēts, ka revidējamā periodā AĪVA gruntsūdeņu monitoringam izlietoti Ls 19 172.
37. Normatīvie akti⁷⁷ nosaka, ka AM jāapzina un jānovērtē savā valdījumā esošās piesārņotās teritorijas un jāinformē par tām attiecīgā pašvaldība un reģionālā vides pārvalde. AM vai tās pilnvarotai institūcijai jāpārtrauc un jākontrolē tās valdījumā esošo piesārņoto vai

⁶⁸ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 6.nodaļa un 6.1.nodaļa.

⁶⁹ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 6.nodaļa.

⁷⁰ NBS AŠ J-3 departamenta Kaujas atbalsta daļas aizsardzības no MII un vides virsnieka amata apraksts.

⁷¹ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 6.1.nodaļa „Vides virsnieka pienākumu apraksts”.

⁷² NBS NP 3.Reģionālā nodrošinājuma centra vides virsnieka amata apraksts (apstiprināts 21.02.2006.).

⁷³ LR Zemessardzes 3.Zemessardzes novada Zemessardzes 17.pretgaisa aizsardzības bataljona komandiera 22.01.2008. pavēle Nr.1 p/s „Par vides virsnieka norīkošanu”.

⁷⁴ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 12.nodaļa, 5.procedūra.

⁷⁵ NBS NP, NBS NP 1., 2., 3. Reģionālais nodrošinājuma centrs, NBS AŠ.

⁷⁶ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 12.nodaļa.

⁷⁷ Likuma „Par piesārņojumu” 33.panta otrā daļa; MK 20.11.2001. noteikumu Nr.483 „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība” 2.punkts.

potenciāli piesārņoto vietu izpēte un sanācija⁷⁸. AM deleģējusi⁷⁹ šo funkciju AĪVA. Revīzijā konstatēts, ka revidējamā periodā AĪVA piesārņojuma izpētei un piesārņoto vietu sanācijai izlietoti Ls 204 713.

Vides aizsardzības pasākumu budžets

38. AM darbības stratēģijā⁸⁰ ir noteikts, ka vides aizsardzības pasākumu nodrošināšanai valsts militārās aizsardzības objektos paredzētais finansējums tiek ietverts AM budžeta programmā – *aizsardzības īpašumu pārvaldīšana* (turpmāk tekstā – programma), kuru administrē AĪVA⁸¹. Šajā budžeta programmā ir iekļauts arī finansējums AM valdījumā esošo nekustamo īpašumu, valsts militārās aizsardzības objektu un valsts aizsardzībai nomāto īpašumu apsaimniekošanai, kā arī valsts militārās aizsardzības objektu celtniecībai. Programmai nav izveidotas apakšprogrammas.
39. Saskaņā ar rokasgrāmatu⁸² vides pārvaldības sistēma ir NBS vispārējās vadības sistēmas sastāvdaļa, kas nosaka AM un NBS vides politikas īstenošanai nepieciešamos resursus. Vides pārvaldības sistēmas budžeta plānošana un koordinācija⁸³ ietilpst vadības grupas vadītāja atbildības jomā. Rokasgrāmata neietver informāciju par to, kādu pasākumu finansējums jāplāno vides pārvaldības sistēmas budžetā, kā arī budžeta plānošanas procedūru. Revīzijā konstatēts, ka revidējamā periodā vadības grupā izskatīts⁸⁴ AĪVA sagatavotais budžeta pieprasījuma projekts vides aizsardzības pasākumiem 2008. un 2009.gadā:
 - 39.1. saskaņā ar vadības grupas lēmumu⁸⁵ budžeta pieprasījums 2008.gadam ir sagatavots, ņemot vērā NBS vienību iesniegto informāciju par vides aizsardzības jomā paveikto 2006.gadā un plānotajiem pasākumiem 2007. – 2008.gadā;
 - 39.2. saskaņā ar vadības grupas lēmumu⁸⁶ bija jāsagatavo NBS AŠ rīkojums, ar ko tiktu noteikts NBS vienībām iesniegt informāciju par veicamajiem pasākumiem vides aizsardzības jomā 2009.gadam, kuriem būtu nepieciešams AĪVA finansējums. Šāds rīkojums revidējamā periodā nav sagatavots.
40. AĪVA īstenojamie pasākumi vides aizsardzības pasākumu nodrošināšanai valsts militārās aizsardzības objektos ir noteikti vides aizsardzības pasākumu īstenošanas plānā, kas ir AĪVA Pārvaldes līguma⁸⁷ sastāvdaļa. Vides aizsardzības pasākumu īstenošanas plānā tiek noteikti vides aizsardzības pasākumi un norādīts to kopējais finansējuma apmērs. Konkrētu aktivitāšu īstenošanai paredzētā finansējuma pieļaujamais apmērs norādīts AĪVA vides aizsardzības pasākumu iepirkumu grafikā. Piemēram, 2008.gada vides

⁷⁸ Likuma „Par piesārņojumu” 40.panta otrā daļa.

⁷⁹ Aizsardzības ministrijas un Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras 23.08.2006. Pārvaldes līguma 3.pielikums.

⁸⁰ Aktualizētās Aizsardzības ministrijas darbības stratēģijas 2007. – 2009.gadam 2.7.nodaļas „Programma „Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana”” A daļa „Situācijas raksturojums”, G daļa „Programmas ieviešanas instrumenti un sistēma”.

⁸¹ Aktualizētās Aizsardzības ministrijas darbības stratēģijas 2007. – 2009.gadam 2.7.nodaļas „Programma „Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana”” A daļa „Situācijas raksturojums”.

⁸² LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 1.nodaļa.

⁸³ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 6.nodaļa „VPS organizatoriskā shēma”.

⁸⁴ Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 15.02.2007. sēdes protokols Nr.8; Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 20.03.2008. sēdes protokols Nr.14.

⁸⁵ Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 06.02.2007. sēdes protokols Nr.7.

⁸⁶ Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas 10.01.2008. sēdes protokols Nr.12.

⁸⁷ 15.08.2006. Pārvaldes līguma, kas noslēgts starp AM un AĪVA (reģistrēts AM Juridiskajā departamentā 23.08.2006. ar Nr.C-253/AM/2006) 3.pielikums „Vides pasākumu īstenošanas plāns valsts militārās aizsardzības objektos”.

aizsardzības īstenošanas plānā⁸⁸ norādītie vides aizsardzības pasākumi, kuru kopējais budžets veido Ls 475 307, ir:

- 40.1.1. piesārņojuma izpētei, likvidācijai un monitoringam paredzēti Ls 160 000;
 - 40.1.2. dabas vērtību izpētei un aizsardzībai (tai skaitā LIFE projekts⁸⁹) paredzēti Ls 185 307;
 - 40.1.3. NBS atkritumu sistēmas sakārtošanai, vides aizsardzības prasību nodrošināšanai paredzēti Ls 80 000;
 - 40.1.4. vides pārvaldības sistēmas ieviešanai paredzēti Ls 10 000;
 - 40.1.5. vides izglītībai paredzēti Ls 40 000.
41. Izvērtējot AĪVA budžeta programmā vides aizsardzības pasākumu nodrošināšanai valsts militārās aizsardzības objektos plānotā finansējuma izlietojumu revidējamā periodā (skat.1.pielikumu), konstatēts, ka kopumā vides aizsardzības pasākumu nodrošināšanai valsts militārās aizsardzības objektos laika posmā no 2006.gada līdz 2008.gadam plānoti Ls 976 192, neieskaitot Eiropas Komisijas līdzfinansēto projektu⁹⁰, no kuriem līdz 01.10.2008. izlietots bija Ls 555 971:
- 41.1.1. 2006.gadā plānoti Ls 342 680, bet izlietoti Ls 119 675 jeb 35% no AĪVA pārvaldes līgumā plānotā finansējuma;
 - 41.1.2. 2007.gadā plānoti Ls 316 512, bet izlietoti Ls 347 161 jeb par 10% vairāk nekā AĪVA pārvaldes līgumā plānots;
 - 41.1.3. 2008.gadā plānoti Ls 317 000, no kuriem līdz 01.10.2008. izlietoti bija Ls 93 057 jeb 30% no AĪVA pārvaldes līgumā plānotā finansējuma.

AM padotības iestāžu darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām, nodrošinot vides aizsardzības politikas īstenošanu valsts militārajos objektos

42. Saskaņā ar normatīvo aktu⁹¹ piesārņojoša darbība ir augsnes, zemes dziļū, ūdens, gaisa, iekārtu vai ēku un citu stacionāru objektu izmantošana, kas var radīt vides piesārņojumu vai avāriju risku, kā arī darbība, kas tiek veikta piesārņotā vietā un var izraisīt piesārņojuma izplatīšanos.
43. Saskaņā ar normatīvo aktu⁹² personām, kas veic piesārņojošu darbību, jāsaņem atļauja piesārņojošas darbības veikšanai. Atļauju izsniegšanas kārtība ir noteikta normatīvajā aktā⁹³.
44. Saskaņā ar normatīvo aktu⁹⁴ piesārņojoša darbība ir visu kategoriju mehānisko sauszemes transportlīdzekļu apkopes darbnīcas, kuras veic normatīvajā aktā⁹⁵ paredzētās darbības⁹⁶,

⁸⁸ 15.08.2006. Pārvaldes līguma, kas noslēgts starp AM un AĪVA (reģistrēts AM Juridiskajā departamentā 23.08.2006. ar Nr.C-253/AM/2006) 3.pielikums „Vides pasākumu īstenošanas plāns valsts militārās aizsardzības objektos” 2008.gadam.

⁸⁹ Eiropas Komisijas līdzfinansēts projekts „Bioloģiskās daudzveidības atjaunošana militārā poligonā un *Natura 2000* teritorijā „Ādaži””.

⁹⁰ Eiropas Komisijas līdzfinansētā projekta „Bioloģiskās daudzveidības atjaunošana militārā poligonā un *Natura 2000* teritorijā „Ādaži”” finansējums.

⁹¹ Likuma „Par piesārņojumu” 1.panta 6.punkts.

⁹² Likuma „Par piesārņojumu” 4.panta 8.punkts.

⁹³ MK 09.07.2002. noteikumi Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai”.

⁹⁴ MK 09.07.2002. noteikumu Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai”.

⁹⁵ MK 22.04.2004. noteikumu Nr.380 „Vides prasības mehānisko transportlīdzekļu remontdarbnīcu izveidei un darbībai” 2.punkts.

⁹⁶ MK 09.07.2002. noteikumu Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 2.pielikuma „C kategorijas piesārņojošas darbības” 7.1.apakšpunkts.

tai skaitā motora, transmisijas, bremžu sistēmas diagnostiku, apkopi un remontu, automašīnu mazgāšanu un virsbūves apkopi. Revīzijā konstatēts, ka vairākās NBS vienībās ir izveidotas un revidējamā periodā darbojas transportlīdzekļu apkopes un remonta darbnīcas, bet atļauju šādas piesārņojošas darbības veikšanai ir saņēmusi tikai viena NBS vienība.

44.1. NBS NP 3. Reģionālais nodrošinājuma centrs sniedz tiešo atbalstu NBS Sauszemes spēku brigādei, tai skaitā organizē un plāno personālsastāva un materiāli tehnisko līdzekļu transportēšanu un nodrošina transportlīdzekļu uzturēšanu un remontu⁹⁷. NBS NP 3. Reģionālā nodrošinājuma centrā darbojas Remonta darbnīcu nodaļa, kur gada laikā remonta un apkopes vajadzībām izmanto 11,8 t⁹⁸ dažādu eļļu. Kopumā NBS Sauszemes spēku brigādes nodrošinājumam tiek izmantoti 464 transportlīdzekļi. NBS NP 3. Reģionālais nodrošinājuma centrs ir saņēmis atļauju⁹⁹ šādas piesārņojošas darbības veikšanai.

44.2. NBS NP saskaņā ar NBS komandiera apstiprināto nolikumu¹⁰⁰ nodrošina AM centrālā aparāta, NBS spēku veidu un pavēlniecību štābu personāla dienesta transportu. NBS NP Autotransporta nodrošinājuma centrs (turpmāk tekstā – ATNC) veic¹⁰¹ personāla transportēšanu, kā arī transportlīdzekļu uzturēšanu, savlaicīgu apkopi un remontu. ATNC ir izveidota un darbojas Remonta darbnīcu nodaļa¹⁰². Kopumā AM centrālā aparāta, NBS spēku veidu un pavēlniecību štābu personāla dienesta transportam tiek izmantoti 279 vieglie pasažieru automobiļi¹⁰³. ATNC gada laikā remonta un apkopes vajadzībām tiek izmantotas 2,4 t¹⁰⁴ dažādu eļļu. NBS NP nav saņēmusi atļauju šādas piesārņojošas darbības veikšanai.

45. Saskaņā ar normatīvo aktu piesārņojoša darbība ir kravas automašīnu termināļi, autobusu parki un ugunsdzēsēju stacijas, kurās ir 10 un vairāk transportlīdzekļu¹⁰⁵, kā arī autostāvvietas 50 un vairāk automašīnām¹⁰⁶. Revīzijā konstatēts, ka vairākās NBS vienībās revidējamā periodā ir izveidotas autostāvvietas, kurās ir novietotas vairāk par 50 automašīnām, taču atļauju šādas darbības veikšanai ir saņēmušas tikai divas NBS vienības:

45.1. NBS NP ir saņēmusi atļauju¹⁰⁷ NBS NP 2. Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā

⁹⁷ Nacionālo bruņoto spēku Nodrošinājuma pavēlniecības 3. Reģionālā nodrošinājuma centra nolikuma (apstiprināts ar NBS NP 05.07.2006. pavēli Nr.701 „Par NP apakšvienību nolikumiem”) 1.daļas 8.3.apakšpunkts, 3.daļas 8.4. un 8.13.apakšpunkts, 1.pielikums „Nodrošinājuma pavēlniecības 3.Reģionālā nodrošinājuma centra struktūra un administratīvās pakļautības kārtības shēma”.

⁹⁸ NBS NP 3.Reģionālā nodrošinājuma centra iesnieguma atļaujas saņemšanai B kategorijas piesārņojošās darbības veikšanai 20.3.2.apakšpunkts.

⁹⁹ LR Vides ministrijas Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 19.08.2008. atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RIT-20-B-0714; Valsts vides dienesta 19.09.2008. vēstule Nr.2-01/1611 „Par informācijas sniegšanu”.

¹⁰⁰ NBS 01.02.2006. reglamenta Nr.2 „Nacionālo bruņoto spēku Nodrošinājuma pavēlniecības nolikums” 16.1.apakšpunkts.

¹⁰¹ NBS 01.02.2006. reglamenta Nr.2 „Nacionālo bruņoto spēku Nodrošinājuma pavēlniecības nolikums” 16.1.3.2., 32.1. un 32.5.apakšpunkts.

¹⁰² Nacionālo bruņoto spēku Nodrošinājuma pavēlniecības Autotransporta nodrošinājuma centra nolikuma (apstiprināts ar NP komandiera 05.06.2006. pavēli Nr.701 „Par NP apakšvienību nolikumiem”) 5.punkts.

¹⁰³ Aizsardzības ministra 15.11.2006. pavēle Nr.347 „Par vieglo pasažieru automobiļu nodrošinājumu NBS”, NBS komandiera 27.11.2006. pavēles Nr.1178 „Par nodrošinājumu ar transportlīdzekļiem” 1.pielikums.

¹⁰⁴ NBS NP grāmatvedības kontā 2115 – *kurināmais, degviela, smēreļļas* uzkrātā informācija par 2007.gadā ATNC norakstīto smēreļļu daudzumu.

¹⁰⁵ MK 09.07.2002. noteikumu Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 1.pielikuma „B kategorijas piesārņojošās darbības” 2.pielikuma 7.2.apakšpunkts.

¹⁰⁶ MK 09.07.2002. noteikumu Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 1.pielikuma „B kategorijas piesārņojošās darbības” 2.pielikuma 7.6.apakšpunkts.

¹⁰⁷ LR Vides ministrijas Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 24.11.2006. atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.OGR-17-B-0506.

izveidotajai transportlīdzekļu novietnei, un NBS NP 3.Reģionālais nodrošinājuma centrs ir saņēmis atļauju¹⁰⁸ šīs vienības teritorijā izveidotajai autostāvvietai;

45.2.LR 1.Zemessardzes novada Zemessardzes 45.bataljonā kopš 02.07.2007. ir novietotas 155 automašīnas¹⁰⁹. Revidējamā periodā atļauja piesārņojošas darbības veikšanai šajā teritorijā nav saņemta.

46. Saskaņā ar normatīvo aktu¹¹⁰ piesārņojoša darbība ir degvielas uzpildes stacijas ar degvielas apjomu līdz 2000m³ gadā. Revīzijā konstatēts, ka vairākās NBS vienībās ir izveidotas un revidējamā periodā darbojas degvielas uzpildes stacijas, taču atļauju šādas darbības veikšanai ir saņēmušas tikai divas NBS vienības:

46.1.NBS NP ir saņēmusi atļauju¹¹¹ NBS NP 2.Reģionālajā nodrošinājuma centrā izveidotajai degvielas uzpildes stacijai, kā arī NBS NP 3.Reģionālais nodrošinājuma centrs ir saņēmis atļauju¹¹² šīs vienības teritorijā izveidotajai degvielas uzpildes stacijai;

46.2.Degvielas uzpildes stacijas ir izveidotas un darbojas arī NP ATNC, NBS lidlaukā Rēzeknes rajonā, NBS lidlaukā Daugavpils rajonā¹¹³, taču atļauja piesārņojošas darbības veikšanai šajos NBS objektos nav saņemta.

Secinājumi

47. AM, veidojot un izstrādājot valsts aizsardzības sektora vides politiku, nav nodrošinājusi politikas ieviešanas uzraudzību, kā rezultātā NBS nav ieviesta 2005.gadā AM politikas plānošanas dokumentos paredzētā vides pārvaldības sistēma un ir pieļauti normatīvo aktu¹¹⁴ pārkāpumi:

47.1.lai gan jau 2006.gada aprīlī aizsardzības ministrs ir apstiprinājis vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatu, līdz 2008.gada oktobrim vēl nebija izstrādāts darbības plāns vides pārvaldības sistēmas ieviešanai NBS, kā arī nebija noteikti vides pārvaldības sistēmas ieviešanas termiņi NBS un par to atbildīgās amatpersonas;

47.2.kaut gan jau 2005.gada decembrī AM tika izveidota vides pārvaldības sistēmas vadības grupa, tomēr līdz 2008.gada oktobrim nebija noteikta vadības grupas pieņemto lēmumu izpildes kārtība NBS;

47.3.lai gan kopumā NBS vienībās tika norīkots 41 vides virsnieks, tikai diviem no šiem virsniekiem ir definēti veicamie pienākumi;

47.4.vides pārvaldības sistēmas vadības grupa nav veikusi pasākumus, lai NBS tiktu uzsākta vides pārvaldības sistēmas ieviešana, kaut gan 2006.gada februārī tā pati ir noteikusi NBS vienību darbības, kas rada būtisku ietekmi uz vidi, tāpēc rokasgrāmatā

¹⁰⁸ LR Vides ministrijas Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 19.08.2008. atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RIT-20-B-0714.

¹⁰⁹ NBS NP 1.Reģionālā nodrošinājuma centra 02.07.2007. akts – transportlīdzekļu saraksts, kas nododami apsardzei LR 1.Zemessardzes novada 45.bataljonam.

¹¹⁰ MK 09.07.2002. noteikumu Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 1.pielikuma „B kategorijas piesārņojošās darbības” 2.pielikuma 1.3.apakšpunkts.

¹¹¹ LR Vides ministrijas Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 24.11.2006. atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.OGR-17-B-0506.

¹¹² LR Vides ministrijas Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 19.08.2008. atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RIT-20-B-0714.

¹¹³ Līguma par paraugu noņemšanu un analīzi degvielas uzpildes staciju un piesārņoto teritoriju izveidotajos urbumos (AĪVA reģistrēts 24.08.2006. ar Nr.Pa/2006-71) pielikums Nr.1 „Darba uzdevums”; Līguma par pazemes ūdeņu monitoringu degvielas uzpildes stacijās un piesārņotajās vietās (AĪVA reģistrēts 08.06.2007. ar Nr.Pa/2007-113) pielikums Nr.1 „Tehniskā specifikācija”.

¹¹⁴ Likuma „Par piesārņojumu” 4.panta 8.punkts; MK 09.07.2002. noteikumu Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 2.pielikuma „C kategorijas piesārņojošās darbības” 1.3.,7.1. un 7.6.apakšpunkts.

noteiktās procedūras¹¹⁵ revidējamā periodā netika veiktas un līdz 2008.gada oktobrim nav izvērtētas visas NBS vienību darbības un pasākumi, kas var radīt vides piesārņojuma risku, kā arī nav izstrādātas rīcības programmas vides aizsardzības pasākumu risināšanai, kas ietvertu resursu aprēķinu, termiņus un pienākumu sadalījumu atbilstošās NBS vienībās.

48. Neveicot NBS darbību, kas var radīt vides piesārņojumu, izvērtējumu un uzskaiti, revidējamā periodā nav saņemtas normatīvajā aktā¹¹⁶ noteiktās atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai vairākās NBS vienību teritorijās.
49. Ņemot vērā, ka vides pārvaldības sistēma nav ieviesta, kā arī nav noteikta vides aizsardzības pasākumu budžeta veidošanas procedūra, netiek apkopota informācija par nepieciešamo finansējumu NBS vienību vides aizsardzības pasākumiem un AĪVA pārvaldes līgumā netiek noteiktas visas plānotā budžeta ietvaros īstenojamās aktivitātes, līdz ar to rodas risks, ka AĪVA budžetā vides aizsardzības pasākumiem paredzētais finansējums netiks izlietots AM vides politikas mērķu sasniegšanai, jo nav caurskatāma ne vides aizsardzības pasākumu budžeta plānošana, ne tā izlietojums.

Ieteikumi

50. Lai īstenotu valsts aizsardzības sektora vides aizsardzības politiku atbilstoši izstrādātajiem politikas plānošanas dokumentiem, nepieļaujot normatīvo aktu pārkāpumus, AM nodrošināt vides pārvaldības sistēmas ieviešanas plāna NBS izstrādi, tai skaitā:
 - 50.1. noteikt vides pārvaldības sistēmas ieviešanas termiņus konkrētās NBS vienībās un par sistēmas ieviešanu atbildīgās amatpersonas;
 - 50.2. noteikt vides pārvaldības sistēmas vadības grupas tiesības un pieņemto lēmumu izpildes kārtību.
51. AM nodrošināt, ka tiek veikts izvērtējums par NBS darbībām un pasākumiem, kas var radīt vides piesārņojuma risku, un NBS vienībās tiek novērsti normatīvo aktu¹¹⁷ pārkāpumi.
52. Lai nodrošinātu vides aizsardzības pasākumiem paredzētā finansējuma izlietošanu AM vides politikas mērķu sasniegšanai, AM pilnveidot iekšējos normatīvos aktus, paredzot caurskatāmu vides aizsardzības pasākumu budžeta plānošanas procedūru.

NBS radīto atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide, ieviešana un uzraudzība

Konstatējumi

AM padotības iestāžu darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām, nodrošinot bīstamo atkritumu apsaimniekošanu valsts militārajos objektos

53. 2005.gada AM politikas plānošanas dokumentā ir noteikti¹¹⁸ darbības virzieni vides kvalitātes nodrošināšanai valsts militārajos objektos, tai skaitā atkritumu apsaimniekošana. Noteikts, ka bīstamo atkritumu un sadzīves atkritumu apsaimniekošanai un pasākumiem militārajos objektos jābūt vēršiem uz to savlaicīgu savākšanu, pareizu

¹¹⁵ LR Nacionālo bruņoto spēku vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas (apstiprināta ar AM 27.04.2006. pavēli Nr.148) 1. un 5.procedūra.

¹¹⁶ Likuma „Par piesārņojumu” 4.panta 8.punkts; MK 09.07.2002. noteikumu Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 2.pielikuma „C kategorijas piesārņojošās darbības” 1.3.,7.1. un 7.6.apakšpunkts.

¹¹⁷ Likuma „Par piesārņojumu” 4.panta 8.punkts; MK 09.07.2002. noteikumu Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 2.pielikuma „C kategorijas piesārņojošās darbības” 1.3.,7.1. un 7.6.apakšpunkts.

¹¹⁸ Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības stratēģija 2005.-2009.gadam, apstiprināta ar AM 06.05.2005. pavēli Nr.153, sadaļa „Darbības virzieni vides kvalitātes nodrošināšanai”.

- uzglabāšanu tam īpaši piemērotās vietās saskaņā ar AM reglamentu¹¹⁹ un NBS atkritumu apsaimniekošanas stratēģiju¹²⁰.
54. 2005.gadā tika izstrādāta NBS atkritumu apsaimniekošanas stratēģija¹²¹, lai noteiktu darbības plānu normatīvā akta¹²² un politikas dokumentu¹²³ prasību ieviešanai NBS.
55. 2006.gadā NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās dokumentā¹²⁴ tika formulētas NATO prasības atkritumu apsaimniekošanai NATO vadīto militāro darbību laikā. Šī vienošanās Latvijā ir apstiprināta un tiek ieviesta ar AM noteikumiem¹²⁵. AM noteikumi stājās spēkā no 25.07.2007.
56. NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās dokumentā (*STANAG 2510*):
- 56.1. ir noteikti komandiera pienākumi¹²⁶, tai skaitā situācijas izvērtējums un atkritumu apsaimniekošanas plānošana militārajās darbībās, kā arī visa atkritumu apsaimniekošanas procesa kontroles nodrošināšana;
- 56.2. ir paredzēta atkritumu apsaimniekošanas plāna izstrāde¹²⁷, kas sagatavots, ņemot vērā pēc noteiktiem faktoriem izvērtēto situāciju, un ietver visus atkritumu apsaimniekošanas aspektus, tai skaitā atkritumu savākšanu, uzglabāšanu, transportēšanu, likvidēšanu vai utilizāciju;
- 56.3. ir noteikts, ka atkritumu apsaimniekošana ietver ne tikai visus pasākumus un darbības atkritumu savākšanai, uzglabāšanai, transportēšanai, likvidēšanai (utilizācijai), bet arī preventīvos atkritumu veidošanās novēršanas pasākumus¹²⁸.
57. NBS atkritumu apsaimniekošanas stratēģijā nav definēti pasākumi, kas NBS atbilstoši *STANAG 2510* prasībām būtu īstenojami atkritumu apsaimniekošanas plānošanas jomā (militāro mācību un (vai) karaspēka dislokācijas vietās militāros objektos), nav paredzēta arī NBS atkritumu apsaimniekošanas plāna izstrāde.
58. NBS atkritumu apsaimniekošanas stratēģijā¹²⁹ ir noteikta AĪVA atbildība par:
- 58.1. detalizētā pasākumu plāna izstrādi stratēģijas ieviešanai.

Revīzijā konstatēts, ka revidējamā periodā nav izstrādāts detalizēts pasākumu plāns NBS atkritumu apsaimniekošanas stratēģijas ieviešanai. NBS atkritumu apsaimniekošanas stratēģijā¹³⁰ ir noteikti pasākumi stratēģijas mērķu sasniegšanai un

¹¹⁹ AM reglaments Nr.200-2 "Bīstamo vielu glabāšana", apstiprināts ar AM 23.08.2002. pavēli Nr.214.

¹²⁰ Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku atkritumu apsaimniekošanas stratēģija 2005. -2009.gadam, apstiprināta ar AM 26.09.2005. pavēli Nr.297.

¹²¹ Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku atkritumu apsaimniekošanas stratēģija 2005. -2009.gadam, apstiprināta ar AM 26.09.2005. pavēli Nr.297.

¹²² Atkritumu apsaimniekošanas likums.

¹²³ *STANAG 7141* „NATO kopējā doktrīna vides aizsardzībai NATO vadīto militāro darbību laikā”; Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns Latvijai 2003. – 2012.gadam.

¹²⁴ *STANAG 2510* „Kopīgie NATO atkritumu apsaimniekošanas noteikumi NATO vadīto militāro darbību laikā”.

¹²⁵ AM 24.07.2007. noteikumi Nr.53-not „Par NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās *STANAG 2510* ieviešanu”.

¹²⁶ NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās *STANAG 2510* „Kopīgie NATO atkritumu apsaimniekošanas noteikumi NATO vadīto militāro darbību laikā” A pielikuma „Atkritumu apsaimniekošanas prasības” 19.punkts.

¹²⁷ NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās *STANAG 2510* „Kopīgie NATO atkritumu apsaimniekošanas noteikumi NATO vadīto militāro darbību laikā” A pielikuma „Atkritumu apsaimniekošanas prasības” 24.punkts.

¹²⁸ NATO dalībvalstu akceptētās vienošanās *STANAG 2510* „Kopīgie NATO atkritumu apsaimniekošanas noteikumi NATO vadīto militāro darbību laikā” A pielikuma „Atkritumu apsaimniekošanas prasības” 10.punkts.

¹²⁹ Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku atkritumu apsaimniekošanas stratēģijas 2005. -2009.gadam, apstiprināta ar AM 26.09.2005. pavēli Nr.297, 5.daļa „Pārskatu sniegšana un novērtēšana”.

¹³⁰ Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku atkritumu apsaimniekošanas stratēģijas 2005. -2009.gadam, apstiprināta ar AM 26.09.2005. pavēli Nr.297, 1.pielikums „Rīcības/pasākumi stratēģijas mērķu sasniegšanai un to īstenošanas termiņi”.

to īstenošanas termiņi, bet no kopumā 17 pasākumiem, kas paredzēti stratēģijā, 11 pasākumiem nav noteikta par šo pasākumu izpildi atbildīgā iestāde, piemēram:

58.1.1.3.pasākums „sadarbībā ar Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras Vides nodaļu ieviest visās NBS struktūrvienībās atkritumu uzskaites sistēmu, konsultējoties ar reģionālo vides pārvalžu speciālistiem”, kura ieviešana noteikta līdz 2007.gadam;

58.1.2.6.pasākums „ievieš bīstamo atkritumu cilvēka veselībai un apkārtējai videi drošu apsaimniekošanas sistēmu”, kura ieviešana noteikta līdz 2008.gadam;

58.1.3.12.pasākums „sadarbībā ar Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras Vides nodaļu nodrošināt informācijas par NBS atkritumiem ievadīšanu valsts datu bāzēs, kā arī izstrādāt abpusēji pieņemamu informācijas iekļaušanas formu”, kura ieviešana noteikta līdz 2007.gadam;

58.2.gada ziņojuma par stratēģijas ieviešanas gaitu sagatavošanu vides pārvaldības sistēmas vadības grupai. Revīzijā konstatēts, ka revidējamā periodā neviens ziņojums par stratēģijas ieviešanas gaitu nav sagatavots.

59. Saskaņā ar nolikumu¹³¹ AĪVA organizē atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidošanu un nodrošina tās darbību valsts militārās aizsardzības objektos. AĪVA pasākumi atkritumu sistēmas izveidošanai un tās darbības nodrošināšanai ir noteikti vides pasākumu īstenošanas plānā¹³².
60. Revīzijā konstatēts, ka revidējamā periodā AĪVA ir īstenojusi šādus pasākumus:
 - 60.1. veikta bīstamo atkritumu savākšana NBS vienībās par kopējo summu Ls 19 943¹³³;
 - 60.2. izveidots atkritumu šķirošanas punkts (ekostacija – konteineru laukums) NBS NP 3.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā par kopējo summu Ls 199 323¹³⁴.
61. Atkritumu apsaimniekošana saskaņā ar normatīvo aktu¹³⁵ ietver atkritumu savākšanu un glabāšanu tam speciāli piemērotās un aprīkotās vietās, izņemot īslaicīgu uzglabāšanu mazāk par trim mēnešiem to rašanās, šķirošanas un savākšanas vietās.
62. Saskaņā ar normatīvo aktu¹³⁶ atkritumi ir jebkurš priekšmets vai viela, no kuras tās valdītājs atbrīvojas, ir nolēmis vai spiests atbrīvoties un kura atbilst atkritumu klasifikatorā noteiktajām kategorijām. Atkritumus iedala bīstamos atkritumos un sadzīves atkritumos¹³⁷. Bīstamie atkritumi ir tādi atkritumi, kam piemīt viena vai vairākas īpašības, kas padara tos bīstamus cilvēku dzīvībai un veselībai, videi, kā arī personu mantai, un kuri atbilst atkritumu klasifikatorā¹³⁸ noteiktajām bīstamo atkritumu kategorijām.

¹³¹ MK 07.01.2003. noteikumu Nr.11 „Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras nolikums” 6.10 apakšpunkts.

¹³² 15.08.2006. Pārvaldes līguma, kas noslēgts starp AM un AĪVA (reģistrēts AM Juridiskajā departamentā 23.08.2006. ar Nr.C-253/AM/2006) 3.pielikums „Vides pasākumu īstenošanas plāns valsts militārās aizsardzības objektos”.

¹³³ Līgums par neizmantojamās motoreļļas utilizāciju NBS NP 3.RNC teritorijā Ādažos (Reģistrēts AIVA 05.11.2007. Nr.Pa/2007-190);); Līgums par ķīmiskās vielas savākšanu NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā (Reģistrēts AĪVA 11.02.2008. ar Nr.Pa/2008-27); Līgums par bīstamo vielu un neizmantojamo materiāltehnisko līdzekļu savākšanu un utilizāciju Aizsardzības ministrijas valdījumā esošajos objektos Nr.AĪVA 2008/042, (Reģistrēts AIVA 30.05.2005. ar Nr.Pa/2008-96).

¹³⁴ Līgums par būvdarbu veikšanu (Reģistrēts AIVA 15.02.2007. ar Nr.B/2007-34).

¹³⁵ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta 4. un 7.apakšpunkts; 15.08.2006. Pārvaldes līguma, kas noslēgts starp AM un AĪVA (reģistrēts AM Juridiskajā departamentā 23.08.2006. ar Nr.C-253/AM/2006), 2.1.10.apakšpunkts.

¹³⁶ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta 1.punkts.

¹³⁷ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 4.pants.

¹³⁸ MK 30.11.2004. noteikumi Nr.985 “Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus”.

63. NBS bīstamo materiālu un atkritumu uzglabāšanas pamatprasības ir noteiktas AM reglamentā¹³⁹. Reglamentā nav paredzēta informācijas apkopošana un analīze par uzkrāto bīstamo atkritumu apjomiem.
64. Revīzijā konstatēts, ka revidējamā periodā NBS vienībās tika savākti un uzglabāti atkritumi (skat. 2. pielikumu), kuriem atkritumu klasifikatorā¹⁴⁰ ir norāde par atkritumu bīstamību, tai skaitā:
- 64.1. NBS vienību teritorijās¹⁴¹ ilgāk par 12 mēnešiem tiek uzglabāts 101 nolietotais transportlīdzeklis. Transportlīdzekļu norakstīšana veikta laika posmā no 2004. līdz 2007.gadam¹⁴², taču to nodošana utilizācijai līdz 2008.gada septembrim vēl nebija veikta;
- 64.2. NBS vienību teritorijās¹⁴³ kopumā bija savāktas 61,3 t izlietoto motoreļļu atkritumu, tai skaitā 36,6 t izlietoto motoreļļu atkritumu tika uzglabātas ilgāk par 12 mēnešiem:
- 64.2.1. NBS NP 3.Reģionālajā nodrošinājuma centrā 2006.gada septembrī tika norakstītas 35,6 t motoreļļu atkritumu¹⁴⁴, kas nodoti utilizācijai 2007.gada novembrī¹⁴⁵;
- 64.2.2. NBS NP 2.Reģionālajā nodrošinājuma centrā tiek radīti un uzglabāti motoreļļu atkritumi, kuru apjoms sasniedz 0,3 t gadā¹⁴⁶. 2006.gadā bija plānots noslēgt līgumu par šo atkritumu nodošanu utilizācijai. Revidējamā periodā līgums netika noslēgts. 2008.gada janvārī šajā NBS vienībā bija uzkrāta 1 t motoreļļu atkritumu¹⁴⁷, kas nodota utilizācijai 2008.gada jūnijā¹⁴⁸;
- 64.3. NBS vienību teritorijās¹⁴⁹ kopumā ir savākti 1167 nolietotie akumulatori, tai skaitā 367 akumulatori tika uzglabāti ilgāk par 12 mēnešiem:
- 64.3.1. NBS NP 2007.gada janvārī tika norakstīts 191 akumulators¹⁵⁰, kuri tiek uzglabāti NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centrā. Revidējamā periodā akumulatori nav nodoti utilizācijai¹⁵¹;

¹³⁹ AM 23.08.2002. reglaments Nr.200-2 „Bīstamo vielu glabāšana”.

¹⁴⁰ MK 30.11.2004. noteikumu Nr.985 “Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus” 2.pielikuma „Atkritumu klasifikators” 602., 613.,669. un 714.punkts.

¹⁴¹ NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorija Lielvārdē; LR Zemessardzes 1.novada 45.bataljona teritorija Kuldīgā.

¹⁴² NBS NP 1.Reģionālā centra norakstīto transportlīdzekļu saraksts pēc stāvokļa uz 30.06.2006.; NBS NP materiālu kustības saraksta kontam 9001 „Norakstītie, bet metāllūžņos nenodotie pamatlīdzekļi” norādītais atlikums uz 01.01.2007.

¹⁴³ Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienests; NP Autotransporta nodrošinājuma centrs; NBS Štāba bataljons; NBS NP 1., 2. un 3.Reģionālā nodrošinājuma centrs; NBS NP Mācību vadības pavēlniecība; LR Zemessardzes 54. inženiertehniskais bataljons; LR Zemessardzes 27., 46. un 52. kājnieku bataljons.

¹⁴⁴ NBS NP 1.Reģionālā nodrošinājuma centra 27.09.2006. norakstīšanas akts (reģistrēts NBS NP 1.RNC 05.10.2006. ar Nr.1798).

¹⁴⁵ Līgums par neizmantojamās motoreļļu utilizāciju NBS NP 3.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā Ādažos (reģistrēts AIVA 05.11.2007. ar Nr.Pa/2007-190); 12.11.2007. Darbu pieņemšanas-nodošanas akts (reģistrēts AIVA 14.11.2007. pie līguma Nr.Pa/2007-190).

¹⁴⁶ LR Vides ministrijas Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 24.11.2006. atļaujas B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.OGR-17-B-0506 1.pielikuma 1.8.apakšpunkts.

¹⁴⁷ NBS NP 23.01.2008. vēstules Nr.07-227 „Par bīstamo vielu savākšanu” pielikums.

¹⁴⁸ Līgums par bīstamo vielu un neizmantojamo materiāltehnisko līdzekļu savākšanu un utilizāciju Aizsardzības ministrijas valdījumā esošajos objektos Nr.AĪVA 2008/042, (Reģistrēts AIVA 30.05.2005. ar Nr.Pa/2008-96).

¹⁴⁹ Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienests; NP Autotransporta nodrošinājuma centrs; NP Apgādes un pakalpojumu centrs; NBS Štāba bataljons; NBS NP 1.,2. un 3.Reģionālā nodrošinājuma centrs; LR Zemessardzes 1. un 2.novads; LR Zemessardzes 54.inženiertehniskais bataljons; LR Zemessardzes 19., 22.,27.,45.,46.,51. un 52.Kājnieku bataljons.

¹⁵⁰ NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 31.01.2007. norakstīšanas akts Nr.55-52; NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 31.01.2007. norakstīšanas akts Nr.57-52.

¹⁵¹ NBS NP Materiālu kustības sarakstā kontam 9002 „Akumulatori lietoti” norādītais atlikums uz 01.08.2008.

- 64.3.2. NBS NP 2007.gada janvārī bija uzkrāti 78 norakstītie akumulatori¹⁵², kuri tika uzglabāti NBS NP Apgādes un pakalpojumu centrā. Akumulatori utilizācijai nodoti 2008.gada aprīlī¹⁵³;
- 64.3.3. NBS NP 2006.gada augustā tika norakstīti 70 akumulatori¹⁵⁴, kuri tika uzglabāti NBS NP Autotransporta nodrošinājuma centrā. Akumulatori utilizācijai nodoti 2008.gada maijā¹⁵⁵.
65. Saskaņā ar normatīvo aktu¹⁵⁶ juridiskajām personām, kuras bīstamos atkritumus uzglabā ilgāk par 12 mēnešiem, jāsaņem normatīvajos aktos noteiktās atļaujas bīstamo atkritumu apsaimniekošanai, tai skaitā atļauja bīstamo atkritumu savākšanai un uzglabāšanai¹⁵⁷. Atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšanas, pagarināšanas, pārskatīšanas un anulēšanas kārtība ir noteikta normatīvajā aktā¹⁵⁸. Saskaņā ar normatīvo aktu¹⁵⁹ atkritumu savākšanas un uzglabāšanas atļauja nav jāsaņem, ja personai ir izsniegta atbilstošas kategorijas piesārņojošas darbības atļauja, kurā ir noteikti atkritumu savākšanas un uzglabāšanas nosacījumi.
66. Revīzijā konstatēts, ka no piecām NBS vienībām, kurās tiek savākti un ilgāk par 12 mēnešiem tiek uzglabāti bīstamie atkritumi (skat. 64.punktu), neviena nav saņēmusi bīstamo atkritumu savākšanas un uzglabāšanas atļauju, bet divas vienības ir saņēmušas atļauju B kategorijas piesārņojošai darbībai, kurā ir noteikti atkritumu apsaimniekošanas nosacījumi.
- 66.1. NBS NP 2006.gada novembrī ir saņēmusi atļauju piesārņojošai darbībai NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā, kurā ir noteikti¹⁶⁰ atkritumu apsaimniekošanas nosacījumi NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā. NBS NP nav saņēmusi bīstamo atkritumu savākšanas un uzglabāšanas atļauju vai atļauju piesārņojošai darbībai NBS NP ATNC un NBS Apgādes un pakalpojumu centra teritorijās.
- 66.2. NBS NP 3.Reģionālais nodrošinājuma centrs 2008.gada augustā ir saņēmis atļauju piesārņojošai darbībai, kurā ir noteikti¹⁶¹ atkritumu apsaimniekošanas nosacījumi NBS NP 3.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā.
67. Normatīvais akts¹⁶² nosaka, ka juridiskām personām, kuras bīstamos atkritumus uzglabā ilgāk par 12 mēnešiem, jānodrošina bīstamo atkritumu uzskaitē un jāinformē¹⁶³ Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde par atkritumu apjomiem. Saskaņā ar normatīvo aktu¹⁶⁴ bīstamo atkritumu uzskaitē jāveic īpašā žurnālā vai elektroniskā veidā.

¹⁵² NBS NP Materiālu kustības sarakstā kontam 9002 „Akumulatori lietoti” norādītais atlikums uz 01.01.2007.

¹⁵³ Līgums par akumulatoru iepirkšanu Nr.RA-/2008 (reģistrēts NBS NP 25.03.2008. ar Nr.p-76/NV/2008); NBS NP 17.04.2008. pavadzīme Nr. ADE 6434404.

¹⁵⁴ NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 03.08.2006. norakstīšanas akts Nr.1-648.

¹⁵⁵ Līgums par akumulatoru iepirkšanu Nr.RA-/2008 (reģistrēts NBS NP 25.03.2008. ar Nr.p-76/NV/2008); NBS NP 10.05.2008. pavadzīme Nr.ADE 643409.

¹⁵⁶ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 14.panta otrā daļa.

¹⁵⁷ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 14.panta trešās daļas 1.punkts.

¹⁵⁸ MK 23.05.2006. noteikumu Nr.413 „Atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšanas, pagarināšanas, pārskatīšanas un anulēšanas kārtība” 1.punkts.

¹⁵⁹ MK 23.05.2006. noteikumu Nr.413 „Atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšanas, pagarināšanas, pārskatīšanas un anulēšanas kārtība” 2.punkts.

¹⁶⁰ LR Vides ministrijas Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 24.11.2006. atļaujas B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.OGR-17-B-0506 10.7.apakšpunkts.

¹⁶¹ LR Vides ministrijas Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 19.08.2008. atļaujas B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RIT-20-B-0714 16.2.apakšpunkts.

¹⁶² Atkritumu apsaimniekošanas likuma 14.panta otrā daļa, trešās daļas 3.punkts.

¹⁶³ MK 23.07.2002. noteikumu Nr.319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība” 6.punkts.

¹⁶⁴ MK 23.07.2002. noteikumu Nr.319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība” 5.punkts, 1.pielikums „Bīstamo atkritumu uzskaitē”.

68. Revīzijā konstatēts, ka nevienā no piecām NBS vienībām, kurās tiek savākti un ilgāk par 12 mēnešiem tiek uzglabāti bīstamie atkritumi (skat. 64.punktu), netiek veikta normatīvajā aktā¹⁶⁵ noteiktā bīstamo atkritumu uzskaitē, savukārt informācija par revidējamā periodā uzkrāto bīstamo atkritumu apjomu ir sniegta tikai par NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centrā¹⁶⁶ un NBS Kājnieku skolā¹⁶⁷ uzkrātajiem bīstamajiem atkritumiem.
69. Normatīvais akts¹⁶⁸ nosaka kārtību, kādā apsaimniekojami naftas produktu atkritumi. Saskaņā ar normatīvo aktu¹⁶⁹ naftas produktu atkritumu īpašniekam, kurš rada vairāk par 500 l naftas produktu atkritumu gadā, radīto un nodoto naftas produktu atkritumu daudzums, atrašanās vieta un nodošanas datums jāreģistrē žurnālā vai citā datu nesējā, kā arī reizi gadā jāiesniedz šī informācija Valsts vides dienestam. Nepieciešamību veikt bīstamo atkritumu uzskaiti mehānisko transportlīdzekļu remontdarbnīcās nosaka arī normatīvais akts¹⁷⁰. Revīzijā konstatēts, ka abās NBS vienībās¹⁷¹, kurās ir izveidotas un darbojas transportlīdzekļu apkopes un remonta darbnīcas (skat. 44.punktu), netiek veikta normatīvajos aktos noteiktā¹⁷² radīto un nodoto naftas produktu atkritumu reģistrācija, kā arī revidējamā periodā nav iesniegta informācija Valsts vides dienestam.
70. Saskaņā ar normatīvo aktu¹⁷³ juridiskajām personām, kuras bīstamos atkritumus uzglabā ilgāk par 12 mēnešiem, jāorganizē speciāli aprīkotas bīstamo atkritumu savākšanas vietas, jānodrošina bīstamo atkritumu iepakojšana, marķēšana un identifikācija. Bīstamo atkritumu identifikācijas, uzglabāšanas un marķēšanas kārtību nosaka normatīvais akts¹⁷⁴. NBS bīstamo materiālu un atkritumu uzglabāšanas pamatprasības ir noteiktas AM reglamentā¹⁷⁵.
71. AM reglaments¹⁷⁶ nosaka, ka katrā karaspēka dislokācijas vietā jābūt bīstamo atkritumu savākšanas vietai, kurā jābūt izvietotam:
- 71.1. reaģēšanas aprīkojumam, tai skaitā personīgajam aizsargaprīkojumam, pirmās palīdzības komplektam, ugunsdzēsšanas aparātiem¹⁷⁷;
- 71.2. dokumentācijai, tai skaitā vienotā vides aizsardzības reaģēšanas plāna sadaļai „Sūču un noplūdes gadījumi” un materiālu drošības datiem¹⁷⁸.

¹⁶⁵ MK 23.07.2002. noteikumu Nr.319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība” 5.punkts, 1.pielikums „Bīstamo atkritumu uzskaitē”.

¹⁶⁶ Atskaite par NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centra 2007.gadā radītajiem un uzkrātajiem atkritumiem, Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras Vides informācijas sistēma <http://oas.vdc.lv:7779/>.

¹⁶⁷ Atskaite par NBS Kājnieku skolas 2007. un 2006.gadā radītajiem un uzkrātajiem atkritumiem, Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras Vides informācijas sistēma <http://oas.vdc.lv:7779/>.

¹⁶⁸ MK 18.12.2001. noteikumu Nr.529 „Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība” 1. un 6.punkts.

¹⁶⁹ MK 18.12.2001. noteikumu Nr.529 „Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība” 11.punkts.

¹⁷⁰ MK 22.04.2004. noteikumu Nr.380 „Vides prasības mehānisko transportlīdzekļu remontdarbnīcu izveidei un darbībai” 21. un 22.punkts.

¹⁷¹ NBS NP Autotransporta pakalpojumu centrs; NBS NP 3.Reģionālais nodrošinājuma centrs.

¹⁷² MK 18.12.2001. noteikumu Nr.529 „Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība” 1. un 6.punkts; MK 22.04.2004. noteikumu Nr.380 „Vides prasības mehānisko transportlīdzekļu remontdarbnīcu izveidei un darbībai” 21. un 22.punkts.

¹⁷³ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 14.panta trešās daļas 3. un 4.punkts.

¹⁷⁴ MK 23.07.2002. noteikumi Nr.319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība”.

¹⁷⁵ AM 23.08.2002. reglaments Nr.200-2 „Bīstamo vielu glabāšana”.

¹⁷⁶ AM reglamenta Nr.200-2 „Bīstamo vielu glabāšana” (apstiprināts ar AM 23.08.2002. pavēli Nr.214) 201.punkts.

¹⁷⁷ AM reglamenta Nr.200-2 „Bīstamo vielu glabāšana” (apstiprināts ar AM 23.08.2002. pavēli Nr.214) 402.punkts.

¹⁷⁸ AM reglamenta Nr.200-2 „Bīstamo vielu glabāšana” (apstiprināts ar AM 23.08.2002. pavēli Nr.214) 301. un 302.punkts.

72. Revīzijas laikā, apskatot bīstamo atkritumu savākšanas vietas NBS vienībās (skat. 64.punktu), kurās ilgāk par 12 mēnešiem tiek uzglabāti bīstamie atkritumi, konstatēts:
- 72.1. vienā no NBS vienībām¹⁷⁹ bīstamo atkritumu savākšanas vietā nebija izvietots pirmās palīdzības komplekts un ugunsdzēsamais aparāts;
 - 72.2. tikai vienā no revīzijas izlasē iekļautajām NBS vienībām¹⁸⁰ bīstamo atkritumu savākšanas vietā bija izvietots personīgais aizsargaprīkojums;
 - 72.3. nevienā no revīzijas izlasē ietvertajām NBS vienībām atkritumu savākšanas vietās neatradās AM reglamentā¹⁸¹ noteiktā dokumentācija. Revidējamā periodā vienotais vides aizsardzības reaģēšanas plāns šajās vienībās nebija izstrādāts.
73. Normatīvais akts¹⁸² nosaka, ka uz bīstamo atkritumu iepakojuma jāizvieto etiķete, kurā jānorāda atkritumu nosaukums, izcelsme, iepakošanas datums un iepakotājs, kā arī brīdinājuma zīmes. Saskaņā ar AM reglamentu¹⁸³ uz bīstamo atkritumu konteineriem (tvertnēm) jānorāda to saturs un glabāšanas uzsākšanas laiks. Revīzijā konstatēts, ka NBS vienībās (skat. 64.punktu), kurās ilgāk par 12 mēnešiem tiek uzglabāti bīstamie atkritumi, uz bīstamo atkritumu iepakojuma vai konteineru nebija izvietota normatīvajos aktos¹⁸⁴ noteiktā informācija.

Nederīgo materiāli tehnisko līdzekļu un bīstamo atkritumu utilizācija

74. Normatīvais akts¹⁸⁵ nosaka, ka NBS vienību visu veidu apgādi nodrošina NBS NP, savukārt AĪVA organizē atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi valsts militārās aizsardzības objektos¹⁸⁶ un nodrošina tās darbību. Saskaņā ar NBS komandiera apstiprināto nolikumu¹⁸⁷ NBS apgāde ietver arī nederīgo materiāli tehnisko līdzekļu iznīcināšanu un utilizāciju.
75. Revidējamā periodā nav izdots AM normatīvais akts, kas noteiktu vienotu AM un tās padotības iestāžu rīcībā esošo nolietoto un nederīgo materiāli tehnisko līdzekļu un bīstamo atkritumu iznīcināšanas un utilizācijas kārtību, informācijas apriti un sadarbību starp AM padotības iestādēm atkritumu apsaimniekošanas jomā.
76. Saskaņā ar vides aizsardzības pasākumu īstenošanas plānu¹⁸⁸ AĪVA revidējamā periodā bija jānodrošina bīstamo vielu savākšana AM valdījumā esošajos objektos. Šim nolūkam AĪVA budžetā revidējamā periodā bija paredzēts finansējums Ls 77 950¹⁸⁹ apmērā.

¹⁷⁹ NBS NP 2.Reģionālais nodrošinājuma centrs.

¹⁸⁰ NBS NP 3.Reģionālais nodrošinājuma centrs.

¹⁸¹ AM reglamenta Nr.200-2 „Bīstamo vielu glabāšana” (apstiprināts ar AM 23.08.2002. pavēli Nr.214) 301. un 302.punkts.

¹⁸² MK 23.07.2002. noteikumu Nr.319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība” 10.punkts.

¹⁸³ AM reglamenta Nr.200-2 „Bīstamo vielu glabāšana” (apstiprināts ar AM 23.08.2002. pavēli Nr.214) 502.punkts.

¹⁸⁴ MK 23.07.2002. noteikumu Nr.319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība” 10.punkts; AM reglamenta Nr.200-2 „Bīstamo vielu glabāšana” (apstiprināts ar AM 23.08.2002. pavēli Nr.214) 502.punkts.

¹⁸⁵ Nacionālo bruņoto spēku likuma 12.³panta 1.punkts.

¹⁸⁶ 15.08.2006. Pārvaldes līguma, kas noslēgts starp AM un AĪVA (reģistrēts AM Juridiskajā departamentā 23.08.2006. ar Nr.C-253/AM/2006), 2.1.10.apakšpunkts.

¹⁸⁷ NBS 01.02.2006. reglamenta Nr.2 „Nacionālo bruņoto spēku Nodrošinājuma pavēlniecības nolikums” 31.1.apakšpunkts, 2.pielikums „Nolikumā lietotie termini”.

¹⁸⁸ 15.08.2006. Pārvaldes līguma, kas noslēgts starp AM un AĪVA (reģistrēts AM Juridiskajā departamentā 23.08.2006. ar Nr.C-253/AM/2006), 3.pielikums „Vides pasākumu īstenošanas plāns valsts militārās aizsardzības objektos” 2006. un 2008.gadam.

¹⁸⁹ 15.08.2006. Pārvaldes līguma, kas noslēgts starp AM un AĪVA (reģistrēts AM Juridiskajā departamentā 23.08.2006. ar Nr. C-253/AM/2006), 3.pielikums „Vides pasākumu īstenošanas plāns valsts militārās aizsardzības objektos” 2006. un 2008.gadam; AĪVA pārskats par pārvaldes līguma izpildi 2007.gadā (reģistrēts AĪVA 17.01.2008. ar Nr.66); AĪVA 13.02.2008. vēstule Nr.1-1332 „Par tehnisko specifikāciju”.

77. Revīzijā konstatēts, ka 2006. un 2007.gadā AĪVA nav veikusi informācijas apkopošanu par visos AM valdījumā esošajos objektos uzkrāto bīstamo vielu apjomiem. Bīstamo vielu savākšana šajā periodā tika veikta vienu reizi.
- 77.1. 2006.gadā AĪVA nav organizēta bīstamo vielu savākšanu AM valdījumā esošajos objektos, kaut gan šim nolūkam AĪVA budžetā 2006.gadā bija plānots finansējums Ls 35 000 apmērā¹⁹⁰.
- 77.2. 2007.gadā AĪVA bīstamo vielu savākšanu organizēja vienu reizi, šim nolūkam izlietojot Ls 2950. 2007.gada novembrī, pamatojoties uz AĪVA noslēgto līgumu¹⁹¹, NBS NP 3.Reģionālā nodrošinājuma centrā tika savāktas¹⁹² 35,6 t neizmantojamās eļļas, kas NBS NP 3.Reģionālā centra teritorijā glabājās kopš 1992.gada. Minētā eļļa Ādažu garnizonā izvietoto NBS vienību vajadzībām nebija izmantojama¹⁹³. 2006.gada oktobrī NBS NP 3.Reģionālais nodrošinājuma centrs informēja¹⁹⁴ NBS NP par neizmantojamo eļļu, lūdzot pieņemt lēmumu par eļļas tālāko izmantošanu vai utilizāciju, bet 2007.gada jūlijā informēja¹⁹⁵ arī AĪVA, lūdzot veikt eļļas utilizāciju.
78. 2008.gada janvārī AĪVA apkopja informāciju¹⁹⁶ par AM valdījumā esošajos objektos uzkrātajām bīstamajām vielām. Līdz 2008.gada 1.oktobrim AĪVA bīstamo vielu savākšanu organizēja divas reizes, šim nolūkam izlietojot Ls 16 994.
- 78.1. 2004.gada decembrī NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā Lielvārdē tika konstatētas gruntī ieraktas aptuveni 3 t bīstamas ķīmiskas vielas¹⁹⁷. Par izveidojušos situāciju 2005.gada septembrī tika informēta¹⁹⁸ NBS NP. 2008.gada februārī AĪVA noslēdza līgumu¹⁹⁹ par ķīmisko vielu savākšanu par kopējo summu Ls 4890. Ķīmiskās vielas tika savāktas 2008.gada februārī²⁰⁰. Ķīmiskās vielas savākšanas darbu izpildes laikā tika konstatēts, ka piesārņojuma apjoms ir lielāks nekā sākotnēji paredzētais. 2008.gada martā AĪVA tika informēta²⁰¹, ka pēc ķīmisko vielu savākšanas darbiem NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā Lielvārdē ir palikušas vēl 20 t ķīmisko vielu.
- 78.2. 2008.gada aprīlī, pamatojoties uz apkopotās informācijas rezultātiem²⁰², tika veikta iepirkuma procedūra²⁰³, un 2008.gada maijā tika noslēgts līgums²⁰⁴ par bīstamo vielu un neizmantojamo materiāltehnisko līdzekļu savākšanu un utilizāciju par kopējo summu Ls 12 104, tai skaitā nolietoto autoriepu savākšanai paredzēti Ls 2268,

¹⁹⁰ AĪVA Vides nodaļas pārskats par pārvaldes līguma izpildi 2006.gadā.

¹⁹¹ Līgums par neizmantojamās motoreļļas utilizāciju NBS NP 3.RNC teritorijā Ādažos (reģistrēts AĪVA 05.11.2007. ar Nr.Pa/2007-190).

¹⁹² 09.11.2007. Pieņemšanas- nodošanas akts Nr.4-01/07/027.

¹⁹³ 18.09.2006. Neizmantojamās eļļas izvērtēšanas komisijas ziņojums

¹⁹⁴ NBS NP 3.Reģionālā nodrošinājuma centra 06.10.2006. vēstule Nr.07-07.3/11-16/1922 „Par neizmantojamo eļļu”.

¹⁹⁵ NBS NP 3.Reģionālā nodrošinājuma centra 26.07.2007. vēstule Nr.07- 07.3/11-20/1477 „Par ķīmisko vielu utilizāciju”.

¹⁹⁶ AĪVA 08.01.2008. vēstule „Par bīstamo vielu savākšanu” Nr.1-136.

¹⁹⁷ SIA „PARACELS” (Reģ. Nr.40003552649) 19.06.2007. vēstule aizsardzības ministram Nr.07 -2/NBS „Par piesārņojumu militārajos objektos” (reģistrēta AM 20.06.2007. ar Nr.MV -S/2291).

¹⁹⁸ SIA „PARACELS” (Reģ. Nr.40003552649) 05.01.2005. vēstule „Par zemes paraugiem”(reģistrēta NBS NP 06.01.2005. ar Nr.108).

¹⁹⁹ Līgums par ķīmiskās vielas savākšanu NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā (Lielvārdes lidlaukā), kas reģistrēts AĪVA 11.02.2008. ar Nr.Pa/2008-27).

²⁰⁰ 10.03.2008. atskaite par darbu izpildes rezultātiem (12.03.2008. reģistrēta AĪVA ar Nr.1985); 25.02.2008. Atkritumu savākšanas uzskaites akts Nr.000369.

²⁰¹ 31.03.2008. Darbu pieņemšanas-nodošanas akts pie līguma Nr.Pa/2008 -27 (03.04.2008. reģistrēts AĪVA); 10.03.2008. atskaite par darbu izpildes rezultātiem (12.03.2008. reģistrēta AĪVA ar Nr.1985).

²⁰² NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 23.01.2008. vēstule Nr.07-227 „Par bīstamo vielu savākšanu”.

²⁰³ Cenu aptauja „Bīstamo vielu un neizmantojamo materiāli tehnisko līdzekļu savākšana un utilizācija Aizsardzības ministrijas valdījumā esošajos objektos” ar identifikācijas Nr.AĪVA 2008/042.

²⁰⁴ 30.05.2008. Līgums par bīstamo vielu un neizmantojamo materiāltehnisko līdzekļu savākšanu un utilizāciju Aizsardzības ministrijas valdījumā esošajos objektos (30.05.2008. ar Reģ. Nr.Pa/2008 -96).

akumulatoru savākšanai – Ls 466, dažādu eļļu atkritumu savākšanai – Ls 392, neieskaitot transporta un iekraušanas izdevumus. Lielvārdē atlikušo ķīmisko vielu savākšana (skat. 78.1.apakšpunktu) līgumā netika paredzēta.

79. Lai nodrošinātu vides aizsardzības prasību ievērošanu, vairākas NBS vienības revidējamā periodā bīstamo atkritumu nodošanu utilizācijai ir organizējušas patstāvīgi, piemēram:
- 79.1. NBS NP 3.Reģionālais nodrošinājuma centrs 2008.gadā ir noslēdzis līgumu²⁰⁵ par atkritumu nodošanu utilizācijai. 2008.gada laikā utilizācijai tika nodoti izlietoto eļļu atkritumi²⁰⁶, kā arī nolietoti akumulatori un autoriepas²⁰⁷. Izlietoto eļļu atkritumi un nolietotās autoriepas tika savāktas bez maksas, savukārt par nolietoto akumulatoru nodošanu NBS NP 3.Reģionālais nodrošinājuma centrs saņēma samaksu Ls 1036, kas tika ieskaitīti valsts budžetā;
- 79.2. NBS NP 2008.gadā ir noslēgusi līgumu²⁰⁸ par akumulatoru iepirkšanu, un 2008.gada laikā utilizācijai tika nodoti nolietoti akumulatori²⁰⁹. Par nolietoto akumulatoru nodošanu NBS NP saņēma samaksu Ls 1052, kas tika ieskaitīti valsts budžetā.
80. Saskaņā ar normatīvo aktu²¹⁰ transportlīdzekļa īpašniekam jānodrošina, ka jebkurš tā īpašumā esošs nolietots transportlīdzeklis tiktu nodots apstrādes uzņēmumam. Nolietots transportlīdzeklis ir transportlīdzeklis, no kura tā īpašnieks atbrīvojas, ir nolēmis vai spiests atbrīvoties un kurš atbilst kādai no atkritumu klasifikatorā noteiktajām kategorijām²¹¹.
81. Revidējamā periodā NBS vienību teritorijās²¹² bija uzkrāti kopumā 987 transportlīdzekļi, kas revidējamā periodā netika izmantoti NBS uzdevumu izpildei (skat. pielikumu), tai skaitā:
- 81.1. NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā Lielvārdē novietoti 833 transportlīdzekļi, kas atrodas NBS NP uzskaitē, tai skaitā 85 zembilancē uzskaitīti norakstīti transportlīdzekļi, 701 transportlīdzeklis, kura bilances vērtība ir Ls 0,00, un 47 transportlīdzekļi, kuru bilances vērtība ir no Ls 0,49 līdz Ls 3600;
- 81.2. Zemessardzes 1.novada 45.bataljona teritorijā Kuldīgā novietoti 154 transportlīdzekļi, kas atrodas NBS NP 1.Reģionālā nodrošinājuma centra uzskaitē, tai skaitā 16 zembilancē uzskaitīti norakstīti transportlīdzekļi, 47 transportlīdzekļi, kuru bilances vērtība ir Ls 0,00, un 91 transportlīdzeklis, kura bilances vērtība ir no Ls 11,83 līdz Ls 224,16.
82. Revīzijas laikā, izvērtējot informāciju par transportlīdzekļiem, kas uzkrāti NBS teritorijās un netiek izmantoti NBS uzdevumu izpildei, konstatēts, ka:
- 82.1. NBS vienībās²¹³ ir pieņemts lēmums norakstīt 101 no iepriekš minētajiem (skat. 81.punktu) transportlīdzekļiem, atzīstot, ka tie ir pilnībā nolietoti un to tālāka

²⁰⁵ Līgums par atkritumu apsaimniekošanu Nr.17/01-A (reģistrēts NBS NP 3.RNC 17.01.2008. ar Nr.11/3.RNC/2008).

²⁰⁶ 25.02.2008. Preču transportēšanas pavadzīme Nr.25/02-MB-2, Bīstamo atkritumu reģistrācijas karte – pavadzīme Nr.AB 018167.

²⁰⁷ 07.02.2008. pavadzīme Nr.ACL 311950, 16.01.2008. akts par nederīgo elektronisko un elektronisko iekārtu pieņemšanu uz utilizāciju.

²⁰⁸ Līgums par akumulatoru iepirkšanu Nr.RA-/2008 (reģistrēts NBS NP 25.03.2008. ar Nr.P-76/NV/2008).

²⁰⁹ 17.04.2008. pavadzīme Nr.ADE 6434404; 10.05.2008. pavadzīme Nr.ADE 643409.

²¹⁰ Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 6.panta pirmā daļa.

²¹¹ Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 1.panta trešais punkts.

²¹² NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorija Lielvārdē; LR Zemessardzes 1.novada 45.bataljona teritorijā Kuldīgā.

²¹³ NBS NP Nodrošinājuma pavēlniecība, NBS NP Nodrošinājuma pavēlniecības 1.Reģionālais nodrošinājuma centrs.

- ekspluatācija vai atjaunošana nav lietderīga²¹⁴. Pārējo 886 transportlīdzekļu tālākas izmantošanas iespējas nav izvērtētas, tai skaitā 748 transportlīdzekļu, kas saskaņā ar grāmatvedības uzskaites informāciju ir nolietoti līdz Ls 0,00 vērtībai;
- 82.2. revidējamā periodā norakstītie un NBS vienību zembilancēs uzskaitītie transportlīdzekļi nav nodoti apstrādes uzņēmumiem, kā to paredz normatīvais akts²¹⁵;
- 82.3. 2008.gada augustā Valsts sekretāru sanāksmē tika izskatīts AM sagatavotais informatīvais ziņojums²¹⁶ par 77 NBS NP zembilances uzskaitē esošo norakstīto transportlīdzekļu, kas novietoti NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā, atsavināšanu. Valsts sekretāru sanāksmē tika nolemts²¹⁷ pieņemt zināšanai AM sniegto informāciju un atzīmēt, ka valsts vai pašvaldības iestādes vai kapitālsabiedrības, kurām attiecīgā manta nepieciešama funkciju nodrošināšanai, divu nedēļu laikā var pieteikties AM.
83. Revidējamā periodā NBS vienību noliktavās ir uzkrāti dažāda veida krāsainie un melnie metāllūžņi:
- 83.1.saskaņā ar AM reglamentu²¹⁸ NBS vienībās tiek savākti un uzglabāti izlietotās munīcijas atkritumi (munīcijas čaulas). Kopumā revidējamā periodā dažādās NBS vienību noliktavās²¹⁹ ir uzkrātas 3,2 t un 25,7 milj. gab.²²⁰ izlietotās munīcijas čaulas. Jānorāda, ka izlietotā munīcija NBS vienībās tiek uzkrāta kopš 2004.gada;
- 83.2.NBS NP noliktavā ir uzkrātas 7,9 t metāllūžņu. Citās NBS vienībās informācija par vienību teritorijās uzkrāto metāllūžņu apjomiem revidējamā periodā nebija apkopota.
84. Lai nodrošinātu NBS nederīgo materiāli tehnisko līdzekļu iznīcināšanu un utilizāciju:
- 84.1.2008.gada janvārī AM tika sagatavots un aizsardzības ministram iesniegts ziņojums²²¹, kas ietvēra priekšlikumus NBS rīcībā esošās mantas utilizācijas jautājuma risināšanai. Ziņojuma izskatīšana 2008.gada februārī tika iekļauta AM Militāri tehniskās attīstības padomes darba kārtībā un tika pieņemts lēmums²²² šo jautājumu skatīt atkārtoti.
- 84.2.AM sagatavoja likumprojektu „Grozījumi likumā „Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likums”, kas 2008.gada septembrī tika izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē un uzdeva²²³ NBS līdz 2009.gada 2.janvārim iesniegt AM informāciju par NBS rīcībā esošajiem un atsavināšanai paredzētajiem materiāltehnikajiem līdzekļiem.

²¹⁴ Autotransporta līdzekļu norakstīšanas akts Nr.282 (NBS komandieris apstiprinājis 26.03.2004.) par automašīnas *Land Rover 109* ar reģ. Nr.AV 8921 norakstīšanu; Sauszemes transportlīdzekļa norakstīšanas akts Nr.583 (NBS NP komandieris apstiprinājis 25.05.2005.) par automašīnas *VW Transporter* ar reģ. Nr.LA885 norakstīšanu; Sauszemes transportlīdzekļa norakstīšanas akts Nr.503 (NBS NP komandieris apstiprinājis 10.06.2005.) par automašīnas *Mitsubishi L 200* ar reģ. Nr. DL 8838 norakstīšanu; Sauszemes transportlīdzekļa norakstīšanas akts Nr.1217 (NBS NP komandieris apstiprinājis 01.12.2005.) par automašīnas *GAZ 66* ar reģ. Nr.LA 33 norakstīšanu; Sauszemes transportlīdzekļa norakstīšanas akts Nr.1249 (NBS NP komandieris apstiprinājis 01.12.2005.) par automašīnas *VW ILTIS* ar reģ. Nr.LA 999 norakstīšanu.

²¹⁵ Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 6.panta pirmā daļa.

²¹⁶ AM Informatīvais ziņojums par atsavināšanai paredzēto valsts kustamo mantu, kas izskatīts 07.08.2008.Valsts sekretāru sanāksmē.

²¹⁷ Valsts sekretāru sanāksmes 07.08.2008. protokola Nr.31 52.§.

²¹⁸ AM reglamenta Nr.AMR 200-3 „Vides aizsardzības pasākumu organizācija taktisko mācību laikā” (apstiprināts ar AM 25.05.2005. pavēli Nr.173) 1108.p.; Latvijas Republikas aizsardzības spēku ieroču reglamenta (apstiprināts ar aizsardzības ministra 17.03.1992 pavēli Nr.38-V) 53.punkts.

²¹⁹ NBS NP, NBS NP 1., 2. un 3.Reģionālais nodrošinājuma centrs.

²²⁰ NBS NP Vides virsnieces 15.09.2008. apkopotā informācija par NP vienībās esošo munīcijas čaulu apjomu.

²²¹ AM Valsts sekretāra vietnieka nodrošinājuma jautājumos 24.01.2008. ziņojums Nr. MVN/295 „Par mantas utilizāciju”.

²²² AM Militāri tehniskās attīstības padomes 29.02.2008. protokola Nr.2 4§.

²²³ AM 22.09.2008. vēstule Nr.MV-N/3300 „Par informācijas apkopošanu”.

84.3.2008.gada septembrī NBS komandieris spēku veidu un atsevišķo vienību komandieriem uzdeva²²⁴ sagatavot un NBS NP komandierim iesniegt informāciju par to valdījumā esošās dienesta uzdevumu veikšanai nevajadzīgās nemilitāra rakstura kustamās mantas uzkrājumiem un uzkrājumu vietām, kā arī par nemilitāra rakstura kustamās mantas, kura atbilst kādai no normatīvajā aktā²²⁵ noteiktajām atkritumu kategorijām, uzkrājumiem, uzkrājumu vietām un to iespējamiem izcelsmes avotiem.

Secinājumi

85. AM 2005.gadā izstrādātā NBS atkritumu apsaimniekošanas stratēģija²²⁶ nav aktualizēta atbilstoši NATO standarta²²⁷ prasībām, kas rada risku šo prasību savlaicīgai ieviešanai Latvijā:

85.1. nav paredzēti atkritumu apsaimniekošanas plānošanas pasākumi militārajās darbībās, NBS atkritumu apsaimniekošanas plāna izstrāde;

85.2. nav paredzēti atkritumu apsaimniekošanas kontroles pasākumi.

86. Revidējamā periodā AM nav nodrošinājusi uzraudzību pār NBS atkritumu apsaimniekošanas stratēģijas ieviešanu, kā rezultātā nav izveidota NBS bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēma un ir pieļauti normatīvo aktu²²⁸ pārkāpumi:

86.1. tā kā nav izstrādāts detalizēts pasākumu plāns NBS atkritumu apsaimniekošanas stratēģijas ieviešanai, vairumam stratēģijas īstenošanai paredzēto pasākumu nav noteikta atbildība par to izpildi;

86.2. revidējamā periodā nav sagatavots neviens ziņojums par stratēģijas ieviešanas gaitu;

86.3. ņemot vērā, ka AM iekšējā normatīvajā aktā nav paredzēta informācijas apkopošana un analīze par NBS vienībās uzkrāto bīstamo atkritumu apjomiem, kā arī nav noteiktas informācijas aprites un sadarbības procedūras starp AM padotības iestādēm atkritumu apsaimniekošanas jomā, revidējamā periodā NBS vienībās nebija nodrošināta savlaicīga bīstamo atkritumu nodošana pārstrādes uzņēmumiem un ir pieļauta bīstamo atkritumu uzglabāšana NBS vienību teritorijās ilgāk par 12 mēnešiem, neievērojot normatīvo aktu prasības:

86.3.1. bīstamo atkritumu uzglabāšanas vietas nav aprīkotas normatīvajā aktā²²⁹ noteiktajā kārtībā, kā arī nav nodrošināta bīstamo atkritumu identifikācija un marķēšana²³⁰;

86.3.2. nav nodrošināta normatīvajos aktos²³¹ noteiktā bīstamo atkritumu uzskaitē un informācijas sniegšana Valsts vides dienesta reģionālajai vides pārvaldei;

²²⁴ NBS komandiera 09.09.2008. pavēle Nr.835 „Par atsavināšanas procesa sakārtošanu NBS”.

²²⁵ MK 30.11.2004. noteikumi Nr.985 „Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus”.

²²⁶ Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības stratēģija 2005.-2009.gadam, apstiprināta ar Aizsardzības ministrijas 06.05.2005. pavēli Nr.153.

²²⁷ STANAG 2510 „Kopīgie NATO atkritumu apsaimniekošanas noteikumi NATO vadīto militāro darbību laikā”.

²²⁸ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 14.panta otrā daļa, trešās daļas 1. un 3.punkts; Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 6.panta pirmā daļa; MK 23.05.2006. noteikumu Nr.413 „Atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšanas, pagarināšanas, pārskatīšanas un anulēšanas kārtība” 2.punkts; MK 23.07.2002. noteikumu Nr.319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība” 5., 6. un 10.punkts; MK 18.12.2001. noteikumu Nr.529 „Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība” 1. un 6.punkts; MK 22.04.2004. noteikumu Nr.380 „Vides prasības mehānisko transportlīdzekļu remontdarbīcu izveidei un darbībai” 21. un 22.punkts; AM reglamenta Nr.200-2 „Bīstamo vielu glabāšana” (apstiprināts ar AM 23.08.2002. pavēli Nr.214) 201., 301., 302.punkts.

²²⁹ AM reglamenta Nr.200-2 „Bīstamo vielu glabāšana” (apstiprināts ar AM 23.08.2002. pavēli Nr.214) 201., 301., 302.punkts.

²³⁰ MK 23.07.2002. noteikumu Nr.319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība” 10.punkts.

²³¹ MK 23.07.2002. noteikumu Nr.319 „Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība” 5. un 6.punkts.

- 86.3.3. trīs no piecām NBS vienībām nav saņēmušas normatīvajos aktos²³² noteiktās atļaujas šādu atkritumu apsaimniekošanai;
- 86.4. AM nav nodrošinājusi izvērtējumu par ekonomiski izdevīgākajiem bīstamo atkritumu utilizācijas veidiem, tā negūstot valstij iespējami lielāku ekonomisko ieguvumu, jo viena AM padotības iestāde atbilstoši noslēgtajam līgumam²³³ bīstamos atkritumus utilizācijai ir nodevusi, par to veicot maksājumus, taču vairākas citas AM padotības iestādes, nododot bīstamos atkritumus, par tiem ir saņēmušas samaksu, kas tika ieskaitīta valsts budžetā;
- 86.5. AM nav laikus pieņēmusi lēmumu par tālāku rīcību ar nolietotajiem un nederīgajiem transportlīdzekļiem un metāllūžņiem, kas revidējamā periodā uzkrāti NBS vienību teritorijās:
- 86.5.1. nav risināts jautājums par nolietoto transportlīdzekļu nodošanu pārstrādei normatīvajā aktā²³⁴ noteiktajā kārtībā, kā arī par metāllūžņu nodošanu otrreizējai pārstrādei;
- 86.5.2. nav izvērtētas to transportlīdzekļu tālākās izmantošanas iespējas, kuri ilgstoši netiek izmantoti NBS uzdevumu izpildei.

Ieteikumi

87. Lai nodrošinātu NATO standarta prasību savlaicīgu ieviešanu Latvijā, AM pilnveidot aizsardzības sektora vides politikas plānošanas dokumentus, paredzot atkritumu apsaimniekošanas plānošanas un kontroles pasākumu definēšanu un ieviešanu valsts militārajos objektos.
88. Lai nodrošinātu AM noteiktās vides politikas ieviešanu valsts militārajos objektos, kā arī bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi un tās atbilstību normatīvo aktu prasībām:
- 88.1. AM nodrošināt, lai tiktu izstrādāts detalizēts pasākumu plāns NBS atkritumu apsaimniekošanas stratēģijas ieviešanai, paredzot atbildīgās iestādes par visu stratēģijā paredzēto pasākumu izpildi, kā arī nosakot kontroles sistēmu par stratēģijas ieviešanas gaitu;
- 88.2. AM nodrošināt, lai iekšējā normatīvajā aktā tiktu noteikta atkritumu apsaimniekošanas sistēma valsts militārajos objektos, tai skaitā paredzot:
- 88.2.1. informācijas apkopošanu un analīzi par NBS vienībās uzkrāto bīstamo atkritumu apjomiem;
- 88.2.2. informācijas aprites un sadarbības procedūras starp AM padotības iestādēm atkritumu apsaimniekošanas jomā;
- 88.2.3. izvērtējumu par ekonomiski izdevīgākajiem NBS radīto bīstamo atkritumu utilizācijas veidiem;
- 88.2.4. procedūru, kādā izvērtējamās nederīgo materiāli tehnisko līdzekļu tālākas izmantošanas iespējas un risināms jautājums par nolietoto materiāli tehnisko līdzekļu un metāllūžņu nodošanu otrreizējai pārstrādei.

²³² Atkritumu apsaimniekošanas likuma 14.panta otrā daļa, trešās daļas 1.punkts; MK 23.05.2006. noteikumu Nr.413 „Atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšanas, pagarināšanas, pārskatīšanas un anulēšanas kārtība” 2.punkts.

²³³ 30.05.2008. Līgums par bīstamo vielu un neizmantojamo materiāltechnisko līdzekļu savākšanu un utilizāciju Aizsardzības ministrijas valdījumā esošajos objektos (AĪVA reģistrēts 30.05.2008. ar Nr.Pa/2008-96).

²³⁴ Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 6.panta pirmā daļa.

89. Lai atbrīvotu NBS vienību teritorijas to pamatfunkciju izpildei, AM nodrošināt izvērtējumu un pieņemt lēmumu par turpmāko rīcību ar NBS vienību teritorijās uzkrātajiem nolietotajiem un NBS funkciju nodrošināšanai nederīgajiem transportlīdzekļiem un metāllūžņiem.

Revīzijas grupa:

revīzijas grupas vadītāja

vecākā valsts revidente

I.Grīnhofa

valsts revidents

A. Avotiņš

valsts revidente

D. Bukovska

Vīzas

Sektora vadītāja p.i.

I.Grīnhofa

Departamenta direktore

D. Nulle

Vides aizsardzības pasākumu nodrošināšanai valsts militārās aizsardzības objektos paredzētais finansējums

N.p.k.	Pasākums	2006. gads					2007. gads					2008. gads					Kopā									
		Plānotais finansējums, Ls		Faktiski izlietotais finansējums, Ls		Noslēgtie līgumi		Plānotais finansējums		Faktiski izlietotais finansējums, Ls		Noslēgtie līgumi		Plānotais finansējums		Faktiski izlietotais finansējums, Ls*		Noslēgtie līgumi**		Plānotais finansējums		Faktiski izlietotais finansējums, Ls		Noslēgtie līgumi		
		Ls	%	Ls	%	Ls	Skaitis	Ls	%	Ls	Skaitis	Ls	Skaitis	Ls	%	Ls	Skaitis	Ls	%	Ls	Skaitis	Ls	%	Ls	Skaitis	
1	AM Stratēģija noteiktie pasākumi	124 500	64 683	52%	88 507	7	51 382	103 398	201%	122 951	4	200 000	58 092		46 657	5	375 882	226 173	60%	258 114	16					
1.1.	Piesārņojumu izpēte, likvidācija un monitoringa	110 500	57 684	52%	84 602	5	51 382	103 398	201%	122 951	4	160 000	57 689		46 253	4	321 882	218 771	68%	253 806	13					
1.2.	Vides izglītības un sabiedrības līdzdalību veicinošu pasākumu īstenošana	14 000	6 999	50%	3 905	2	-	-		-	-	40 000	404		404	1	54 000	7 402	14%	4 308	3					
2	Pārējie pasākumi	213 180	51 070	24%	46 828	8	265 130	243 763	92%	225 268	7	117 000	34 965	30%	57 173	5	595 310	329 798	55%	329 269	20					
2.1.	Vides pārvaldības sistēmas izstrāde un ieviešana, vides pārvaldības plānu izstrāde	119 250	30 371	25%	29 455	4	36 077	13 850	38%	11 316	1	10 000	-	0%	-	-	165 327	44 221	27%	40 771	5					
2.1.1.	Vides pārvaldības sistēmas rokasgrāmatas izstrāde	10 000	10 686	107%	10 686	2	6 000	2 534	42%	-		-	-		-		16 000	13 220	83%	10 686	2					
2.1.2.	Vides rīcības programmas	24 250	18 769	77%	18 769	2	11 316	11 316	100%	11 316	1	-	-		-	-	35 566	30 085	85%	30 085	3					
2.1.3.	Vides plāni	85 000	916	1%	-	-	18 761	-		-		-	-		-	-	103 761	916	1%	-	-					
2.2.	Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide	50 000	7 574	15%	-	-	199 323	204 038	102%	202 273	2	80 000	16 994	21%	16 994	2	329 323	228 606	69%	219 266	4					
2.2.1.	Bīstamo atkritumu savākšana	35 000	-	0%	-	-	-	2 950		2 950	1	40 000	16 994	42%	16 994	2	75 000	19 944	27%	19 944	3					
2.2.2.	Atkritumu savākšanas infrastruktūras attīstība	15 000	7 574	50%	-	-	199 323	201 088	101%	199 323	1	40 000	-	0%			254 323	208 662	82%	199 323	1					
2.3.	Dabas vērtību izpēte		3 989		3 989	1	-	-		-		27 000	3 538	13%	11 794	1	27 000	7 527	28%	15 783	2					
2.4.	Citi	43 930	9 136	0	9 136	2	29 731	25 876	421%	11 679	4	-	14 433		28 386	2	73 661	49 445	67%	49 201	8					
2.4.1.	Mežu inventarizācija, apsaimniekošana	13 000	-	0%	-	-	493	1 620	329%	1 620	2	-	-		-	-	13 493	1 620	12%	1 620	2					
2.4.2.	Absorbentu iegāde	10 930	4 888	45%	4 888	1	-	-		-	-	-	-		-	-	10 930	4 888	45%	4 888	1					
2.4.3.	Automazgātuve Skanstes ielā 8	15 000	-	0%	-	-	17 238	15 985	93%	-	-	-	-		-	-	32 238	15 985	50%	-	-					
2.4.4.	Atkritumu savākšana un teritorijas sakopšana	-	-		-		7 000	7 079		7 079	1	-	5 899		5 899	1	7 000	12 978	185%	12 978	2					
2.4.5.	Balvu fonds konkursam par NBS sakārtotāko teritoriju	-	-		-		5 000	1 192		2 980	1	-	1 788		-	-	5 000	2 980	60%	2 980	1					
2.4.6.	Normatīvo aktu izstrāde	5 000	4 248		4 248	1						-	-				5 000	4 248		4 248						
2.4.6.	Koku izzāģēšana											-	6 746		22 487	1	-	6 746		22 487						
	KOPĀ	337 680	115 753	34%	135 335	15	316 512	347 161	110%	348 219	11	317 000	93 057	29%	103 830	10	971 192	555 971	57%	587 383	36					
	LIFE projekts Adažos	-	-		-	-	35 810	63 765	178%	N/A		158 307	-		N/A	-	194 117	63 765		N/A						
	PAVISAM***	337 680	115 753	34%	135 335	15	352 322	410 926	117%	348 219	11	475 307	93 057	20%	103 830	10	1 165 309	619 736	1	587 383	36					

* Laika posmā no 01.01.2008. līdz 01.10.2008. izlietotais finansējums

** Laika posmā no 01.01.2008. līdz 01.10.2008. noslēgtie līgumi

*** Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras administrētajā valsts budžeta programmā plānotais finansējums

Revīzijas grupas vadītāja

vecākā valsts revidente

I.Grīnhofa

Vīzas

Sektora vadītāja p.i.

I.Grīnhofa

Departamenta direktore

D. Nulle

Uzkrāto un utilizācijai nodoto atkritumu apjoms NBS vienībās laika posmā no 01.01.2006. līdz 30.04.2008.

Bīstamie atkritumi NBS vienība	Transportlīdzekļi		Munīcijas atkritumi		Naftas produktu atkritumi		Akumulatoru atkritumi	
	Nosaukums	Apjoms	Nosaukums	Apjoms	Nosaukums	Apjoms	Nosaukums	Apjoms
Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienests	-		-		Neizmantojami naftas produkti ¹	600l	Nolietoti akumulatori ¹	25 gab.
					Neizmantojama smērviela <i>Rinols</i> ¹	1400kg		
NP Autotransporta nodrošinājuma centrs					Neizmantojama smērviela koka tarā ¹	300l	Akumulatori dažādi ²	152 gab.
NP Apgādes un pakalpojumu centrs			Munīcijas čaulītes ³	420kg			Akumulatori dažādi ⁴	78 gab.*
NBS Štāba bataljons					Neizmantojami naftas produkti ¹	150l	Nolietoti akumulatori ¹	100 gab.
NBS NP 1.Reģionālā nodrošinājuma centrs			Munīcijas čaulītes ³	180kg	Neizmantojama eļļa mucās ¹	20 800l	Nolietoti akumulatori ¹	83 gab.
NBS NP 2.Reģionālā nodrošinājuma centrs	Nolietotie transportlīdzekļi ⁵	85 gab.	Munīcijas čaulītes ³	2026.8kg	Neizmantojami naftas produkti cisternā ¹	1000l	Svina akumulatori ⁶	259 gab.
	NBS nevajadzīgie transportlīdzekļi ⁷	748 gab.						
NBS NP 3.Reģionālā nodrošinājuma centrs			Munīcijas čaulītes ³	25694187 gab.	Neizmantojamā kuģu motoreļļa <i>M-14B2</i> ⁸	35 596 l*	Nolietoti akumulatori ⁹	262 gab.*
					Izlietotā eļļa ¹⁰	500l*		
NBS NP Mācību vadības pavēlniecība, Instruktoru skola					Neizmantojami naftas produkti mucās ¹	1200l		
NBS NP Mācību vadības pavēlniecība, Kājnieku skola					Hlorētas minerālās motoreļļas, pārneseļļas un smērēļļas ¹¹	268l		
NBS Speciālo uzdevumu vienība			Munīcijas čaulītes ³	580kg				
Zemessardzes 19. Kājnieku bataljons							Nolietoti akumulatori ¹	31 gab.
Zemessardzes 54. inženiertehniskais bataljons					Neizmantojami naftas produkti ¹	300l	Nolietoti akumulatori ¹	34 gab.
Zemessardzes 27. Kājnieku bataljons					Neizmantojami naftas produkti mucās ¹	150l	Nolietoti akumulatori ¹	10 gab.
Zemessardzes 22. Kājnieku bataljons							Nolietoti akumulatori ¹	2 gab.
Zemessardzes 52. Kājnieku bataljons					Neizmantojami naftas produkti ¹	70l	Nolietoti akumulatori ¹	6 gab.
Zemessardzes 51. Kājnieku bataljons							Nolietoti akumulatori ¹	4 gab.
Zemessardzes 45. Kājnieku bataljons	Nolietotie transportlīdzekļi ¹²	16 gab.					Nolietoti akumulatori ¹	13 gab.

	Norakstīšanai paredzētie transportlīdzekļi ¹³	138 gab.						
Zemessardzes 46. Kājnieku bataljons							Nolietoti akumulatori ¹	7 gab.
Zemessardzes 46. Kājnieku bataljons					Neizmantojama eļļa ¹	200l		
1. Zemessardzes novada štābs							Nolietoti akumulatori ¹	81 gab.
2. Zemessardzes novada štābs							Nolietoti akumulatori ¹	20 gab.
KOPĀ:		987 gab.		3206,9kg 25 694 187 gab.		61 134 l 1 400kg		1 167 gab.

Revīzijas grupas vadītāja

vecākā valsts revidente

Vīzas

Sektora vadītāja p.i.

Departamenta direktore

I.Grīnhofa

I.Grīnhofa

D. Nulle

¹ NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 23.01.2008. vēstule Nr.07-227 „Par bīstamo vielu savākšanu”; Līgums par bīstamo vielu un neizmantojamo materiāltehnisko līdzekļu savākšanu un utilizāciju Aizsardzības ministrijas valdījumā esošajos objektos Nr. AĪVA 2008/042, (reģistrēts Aizsardzības īpašumu valsts aģentūrā 30.05.2005.Nr. Pa/2008-96).

² NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 03.08.2006. norakstīšanas akts Nr. 1-648; Līgums par akumulatoru iepirkšanu Nr.RA-/2008 (reģistrēts NBS Nodrošinājuma pavēlniecībā 25.03.2008. ar Nr.p-76/NV/2008); NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 10.05.2008. pavadzīme Nr.ADE 643409.

³ NBS Nodrošinājuma pavēlniecības vides virsnieka apkopotā informācija par uzkrātās izlietotās munīcijas apjomiem NBS Nodrošinājuma pavēlniecības nodrošinājumu centros.

⁴ NBS Nodrošinājuma pavēlniecības materiālu kustības sarakstā kontam 9002 „Akumulatori lietoti” norādītais atlikums uz 01.01.2007; Līgums par akumulatoru iepirkšanu Nr.RA-/2008 (reģistrēts NBS Nodrošinājuma pavēlniecībā 25.03.2008. ar Nr.p-76/NV/2008); NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 17.04.2008. pavadzīme Nr.ADE 6434404.

⁵ NBS Nodrošinājuma pavēlniecības grāmatvedības uzskaites informācija par norakstītajiem transportlīdzekļiem, kuri uz 01.08.2008.atrodas NBS Nodrošinājuma pavēlniecības zembilancē.

⁶ NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 31.01.2007. norakstīšanas akts Nr.55-52; NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 31.01.2007. norakstīšanas akts Nr.57-52; NBS Nodrošinājuma pavēlniecības grāmatvedības uzskaites informācija par norakstītajiem akumulatoriem, kuri uz 01.08.2008.atrodas NBS Nodrošinājuma pavēlniecības zembilancē.

⁷ NBS Nodrošinājuma pavēlniecības grāmatvedības uzskaites informācija par transportlīdzekļiem, kuri uz 01.06.2008.atrodas NBS Nodrošinājuma pavēlniecības bilancē, NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 18.07.2008. vēstule Nr.07-2208 „Par metālūžņu utilizācijas uzsākšanu”.

⁸ NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 3.Reģionālā nodrošinājuma centra 06.10.2006. vēstule Nr.07-073/11-16/1922 „Par neizmantojamo eļļu”; NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 1.Reģionālā nodrošinājuma centra 27.09.2006. norakstīšanas akts (reģistrēts 05.10.2006. ar Nr.1798); Līgums par neizmantojamās motoreļļas utilizāciju NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 3.Reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā Ādažos (reģistrēts 05.11.2007. Aizsardzības īpašumu valsts aģentūrā ar Nr.Pa/2007-190); SIA „Baltic Eko Grupa” (reģ.Nr. 40003946364) 09.11.2007. pieņemšanas nodošanas akts Nr.4-01/07027; Darbu pieņemšanas-nodošanas akts (reģistrēts Aizsardzības īpašumu valsts aģentūrā 14.11.2007. pie līguma Nr.Pa/2007-190).

⁹ NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 3.Reģionālā nodrošinājuma centra vides virsnieka ziņojums (reģistrēts 07.12.2007. NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 3.Reģionālajā nodrošinājuma centrā ar Nr.1685-ie); SIA „Dīlers” (reģ.Nr. 40003326131) 07.02.2008. pavadzīme Nr. ACZ 311950.

¹⁰ Līgums par atkritumu apsaimniekošanu Nr.17/01-A (reģistrēts 17.01.2008. NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 3.Reģionālajā nodrošinājuma centrā ar Nr.11/3.RNC/2008); 25.02.2008. SIA „Eko osta” (reģ.Nr.40003428805) preču transportēšanas pavadzīme Nr.25/02-MB-2.

¹¹ Atskaite par NBS Kājnieku skolas 2007. un 2006.gadā radītajiem un uzkrātajiem atkritumiem, Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras Vides informācijas sistēma <http://oas.vdc.lv:7779/>

¹² NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 1.Reģionālā nodrošinājuma centra grāmatvedības uzskaites informācija par norakstītajiem transporta līdzekļiem, kuri atrodas grāmatvedības uzskaitē uz 01.06.2008.

¹³ NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 1.Reģionālā nodrošinājuma centra grāmatvedības uzskaites informācija par norakstīšanai paredzētajiem transporta līdzekļiem, kuri atrodas grāmatvedības uzskaitē uz 01.06.2008.

* norāde par atkritumu nodošanu utilizācijai revidējamā periodā (01.01.2006. – 30.04.2008).